

Trefnydd Personol Ysgol Gyfun Cwm Rhondda

Dyheu • Dysg • Daioni

Enw: Dosbarth:

Yn Ysgol Gyfun Cwm Rhondda, datblygw...

**ddysgwyr
uchelgeisiol,
galluog**

**gyfranwyr
mentrus,
creadigol**

**ddinasyddion
egwyddorol,
gwybodus**

**unigolion
iach,
hyderus**

Gwybodaeth Gyffredinol / General Information

Enw / Name.....

Dosbarth / Form..... Ystafell / Room

Llys / House

Tiwtor Dosbarth / Form Tutor

Arweinydd Blwyddyn / Head of Year

Cyfeiriad e-bost AB / Head of Year Email.....

Dyddiadau'r Tymor / Term Dates

Tymor / Term	Dechrau / Start	Diwedd / End	Hanner Tymor / Half Term
Hydref/Autumn	05/09/2022	23/12/2022	31/10/2022
Gwanwyn/Spring	09/01/2023	31/03/2023	20/02/2023
Haf/Summer	17/04/2023	24/07/2023	29/05/2023

Dyddiadau i'w cofio / Dates to remember

Dyddiad / Date	Digwyddiad / Event
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ysgol Gyfun Cwm Rhondda

Gweledigaeth ein hysgol

Yn ein hysgol ni, mae Cymru, yr iaith Gymraeg a'n diwylliant, a pharch at eraill a'n hunan wrth wraidd popeth a wnawn.

Trwy ofalu am ein gilydd a'n hamgylchfyd, fe grëwn amgylchedd gwaraidd a chefnogol a fydd yn caniatáu i bob unigolyn yng nghymuned yr ysgol ddatblygu i'w lawn botensial, a theimlo'n gyfforddus gyda'i bersonoliaeth a'i hunaniaeth.

Cymreictod

Y Gymraeg yw iaith yr ysgol – iaith y gwersi, iaith weinyddiaeth a'n hiaith gyfathrebu gyda'n gilydd

Sut i ddefnyddio eich Trefnydd Personol

Dyma eich Trefnydd Personol a'ch cyfrifoldeb chi ydyw dod ag ef i'r ysgol bob dydd

Disgyblion

- Cymerwch amser i ddarllen drwy eich Trefnydd. Mae llawer o wybodaeth yma i'ch helpu yn yr ysgol
- Nodwch y gwaith cartref yn fanwl
- Nodwch ddyddiad cwblhau'r gwaith cartref
- Cofnodwch eich presenoldeb yn ddyddiol
- Edrychwch ar y trefnydd bob nos i weld pa lyfrau / offer y bydd eu hangen arnoch fory
- Cadwch eich trefnydd yn lân ac yn daclus – DIM GRAFFITI
- Os ydych yn colli eich trefnydd dwedwch wrth eich Tiwtor Dosbarth yn syth
- Tynnwch sylw eich rhieni / gwarchodwr at unrhyw neges a gwybodaeth
- Dangoswch eich trefnydd i'ch rhieni / gwarchodwr o leiaf unwaith yr wythnos a gofynnwch i un ohonynt ei lofnodi.

Rhieni / Gwarchodwyr

- A fyddech cystal â sicrhau bod gwaith cartref yn cael ei gyflawni ac hefyd hysbysu'r ysgol o unrhyw broblemau.
- A fyddech cystal â monitro'r trefnydd yn ofalus a'i lofnodi ar ddiwedd bob wythnos. Diolch

Parents / Guardians

- Please check that homework is completed on time and inform us of any problems.
- Please examine this Pupil Organiser / Trefnydd Personol closely and sign it at the end of each week. Thank you

Tiwtoriaid Dosbarth/ Blwyddyn

- Bydd Tiwtoriaid Dosbarth / Blwyddyn hefyd yn monitro eich Trefnydd Personol yn rheolaidd.

Disgyblion-Rhieni-Ysgol • Llwyddiant trwy Bartneriaeth

Rydym yn credu yn gryf fod plant yn cyflawni mwy pan fydd yr ysgol a rhieni yn gweithio gyda'i gilydd.

Athroniaeth o bartneriaeth sydd gennym yma ac fel ym mhob perthynas dda mae'n rhaid i bawb gyfrannu.

Mae'r cytundeb cartref ysgol yma yn darparu fframwaith ar gyfer datblygu ein partneriaeth. Ceisiwn egluro amcanion yr ysgol, a hefyd egluro rôl yr

- Ysgol
- Y rhieni / Gwarcheidawaid
- a'r disgyblion yn y bartneriaeth hollbwysig hon.

Drwy gyd-weithio rydym yn gallu cynnig yr allwedd i ddyfodol mwy disglair i'n disgyblion.

Gofynnir i chi ddarllen y cytundeb, trafod gyda'ch plentyn ac yna arwyddo.

Pupils-Parent-School • Success Through Partnership

We strongly believe that children achieve more when both school and parents work together to secure the happiness and success of every child.

The school's philosophy is one of partnership, and as in any successful relationship, each partner has to contribute.

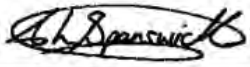
The following Home/School Agreement provides the framework for developing our partnership. It aims to clarify what the school is trying to achieve, and to clarify the role of the

- School
- Parents / Guardians
- And pupils in this vital partnership

By working together we can provide our pupils with the key to a brighter future.

We therefore ask you to read the agreement, discuss it with your child and sign.

Prifathro/Headteacher: Mr. Craig Spanswick

Cytundeb Ysgol/Cartref School/Home Agreement

Dibynna llwyddiant addysg pob disgybl ar berthynas gadarnhaol, tair ffordd rhwng:

Y DISGYBL • Y RHIENI/GWARCHODWYR • YR YSGOL

The successful education of each pupil depends on an active three way partnership between:

THE PUPIL • THE PARENT(S)/GUARDIAN(S) • THE SCHOOL

Ymrwymiad Yr Ysgol

- Rhoi a derbyn Parch
- Datblygu'r gallu a'r awydd ym mhob disgybl i gyfathrebu'n rhugl yn y Gymraeg
- Addysg eang a chytbwys
- Disgwyliadau uchel a realistig
- Arweiniad personol ac academaidd o safon uchel
- Gwaith cartref pwrpasol a rheolaidd
- Adborth rheolaidd i'r gwaith
- Adroddiad ysgrifenedig, a chyfle i'w drafod mewn cyfarfod â rhieni
- Cyfle i ddatblygu ystod o ddoniau trwy gymryd rhan mewn amrywiaeth o weithgareddau o fewn a thu allan i'r ysgol
- Cefnogaeth gadarnhaol

The School's Commitment

- To give and receive Respect
- Develop the ability and desire in each pupil to communicate fluently in Welsh
- A broad and balanced education
- High, realistic expectations
- A high standard of personal and academic guidance
- Regular and purposeful homework
- Regular feedback on work
- Written report and an opportunity to discuss it in a parents' meeting
- The opportunity to develop a range of talents by participating in a variety of activities within and outside the school
- Positive encouragement

Cytundeb Ysgol/Cartref

School/Home Agreement

Ymrwymiad y Disgybl

- Rhoi a derbyn Parch
- Datblygu'r gallu a'r awydd i ddefnyddio'r Gymraeg fel cyfrwng dyddiol
- Ymddwyn mewn ffordd gyfrifol yn yr ysgol ac ar y ffordd i'r ac o'r ysgol
- Derbyn a dilyn y Cod Ymddygiad Ysgol a Rheolau Dosbarth
- Mynychu'r ysgol pob dydd ond pan yn sâl
- Bod yn brydlon ar bob achlysur
- Aros tu fewn i'r ysgol am y diwrnod ysgol
- Gweithio'n galed a chyflawni gofynion pynciol
- Cwblhau Gwaith Cartref mewn pryd
- Gwisgo Gwisg Ysgol gywir
- Dim gemwaith/esgidiau hyfforddi/colour
- Rhannu cyfrifoldeb am amgylchfyd yr ysgol
- Edrych ar ôl eiddo'r ysgol
- Defnyddio ffonau symudol yn unol â pholisi ysgol yn unig

The Pupil's Commitment

- To give and receive Respect
- Develop the ability and will to use Welsh as a daily means of communication
- Behave responsibly in school and to and from school
- Accept and adhere to the school's Behaviour Code and Classroom Rules
- Attend school every day except when ill
- Be punctual at all times
- Remain in school during school day
- Work hard and meet subject requirements
- Complete homework on time
- Wear correct school uniform
- No jewellery/trainers/make-up
- Share responsibility for the school environment
- Look after school property
- Mobile phones only to be used in accordance with school policy

Cytundeb Ysgol/Cartref School/Home Agreement

Ymrwymiad Rhieni / Gwarcheidwaid

- Cysylltu â'ch plentyn trwy'r dderbynfa neu tu fas i oriau gwersi
- Rhoi a derbyn Parch
- Ymglymiad i weithgareddau Cymraeg yn y cartref, yr ysgol a'r gymuned
- Sicrhau presenoldeb a phrydlondeb, gan hysbysu'r ysgol o'r rheswm am absenoldeb cyn 10 o'r gloch y bore ar ddiwrnod cyntaf unrhyw absenoldeb.
- Sicrhau cydymffuriad gyda chôd Ymddygiad yr ysgol
- Cefnogi a hybu cyflawni Gwaith Cartref
- Gwirio a llofnodi'r trefnydd bob wythnos
- Mynychu Cyfarfodydd Rhieni
- Sicrhau Gwisg Ysgol gywir (steil gwallt addas / dim gemwaith / colur / esgidiau hyfforddi)

Parents' / Guardians' Commitment

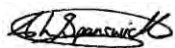
- Contact your child through reception or outside lesson hours
- To give and receive Respect
- Commitment to Welsh activities at home, at school and in the community
- Ensure daily attendance and punctuality, informing the school of the reason for absence before 10am on the first day of any absence
- Ensure compliance with the schools behaviour code
- Encourage and Support Homework
- Check and sign Student Planner every week
- Attend Parents' Evenings
- Ensure correct school uniform is worn (no jewellery / make-up / trainers, appropriate hairstyle)

Llofnod Rhiant / Warchodwr / Parent / Guardian

Llofnod Disgybl / Pupil Signature

Dyddiad / Date

Prifathro/Head : Mr. Craig Spanswick

Caniatâd rhiant/gofalwr ar gyfer Ymweliadau arferol

Ysgol Gyfun Cwm Rhondda

Enw eich plentyn: _____ Dosbarth: _____ Dyddiad: _____

Cytunaf i'm plentyn gymryd rhan mewn ymweliadau arferol a drefnir gan yr ysgol. Gall yr ymweliad gynnwys y gweithgareddau canlynol, neu debyg:

*Gêm Chwaraeon / Ymweliad ag Amgueddfa / Eisteddfod Sir / Cyngerdd
Bydd yr ymweliadau hyn fel arfer yn digwydd mewn lleoliadau tebyg i'r isod:*

Ysgol arall / Eglwys leol / Ysbytai lleol / Amgueddfeydd

Deallaf:

- y bydd ymweliadau o'r fath fel arfer yn digwydd o fewn oriau arferol yr ysgol, ond os byddant yn hirach na hyn, rhoddir rhybudd mewn digon o bryd fel y gallaf wneud trefniadau priodol ar gyfer dychweliad fy mhentyn adref;
- y ceisir fy nghaniatâd penodol ar gyfer unrhyw ymweliad sydd yn fwy na'r ymweliadau a restrwyd uchod neu a allai gynnwys ymrwymiad i deithiau, amser neu gost estynedig;
- y cymerir pob gofal rhesymol o fy mhentyn yn ystod yr ymweliad;
- y bydd disgwyl i fy mhentyn ddilyn pob cyfarwyddyd a roddir a chadw pob rheol a rheoliad sy'n llywodraethu'r ymweliad a bydd yn amodol i drefn ddisgyblu arferol yr ysgol yn ystod yr ymweliad;
- fod rhaid i mi hysbysu'r ysgol o unrhyw gyflwr meddygol neu seicolegol neu anabledd corfforol a all effeithio arnynt yn ystod yr ymweliad;
- fod yr holl bobl ifanc wedi'u cynnwys o dan yswiriant trydedd blaid yr Awdurdod cyngor sir ar gyfer unrhyw hawlio yn deillio o ddamwain achoswyd oherwydd nam yn adeiladau'r ysgol neu offer sydd i'w briodoli i esgeulustod y cyngor neu un o aelodau ei staff. Sylwer nad yw'r polisi yswiriant hwn yn cynnwys darpariaeth damwain bersonol nac eiddo personol.

Enw llawn y rhiant/gofalwr: _____

Enw llawn y rhiant/gofalwr: _____ Dyddiad: _____

Cyfeiriad: _____

_____ Ffôn: _____

Parent/Carer consent Routine visits

Ysgol Gyfun Cwm Rhondda

Your child's name: _____ Class _____ Date _____

I hereby agree to my child participating in routine visits off the school site. These visits might include the following, or similar, activities:

*Sporting activity (i.e Rugby game) / Visit to a Museum / Urdd Eisteddfod / Concert
These visits will normally take place at similar locations to below:*

Local Schools / Local Church / Local hospitals / Museums

I understand that:

- such visits will normally take place within the school's normal hours, but that if, occasionally, they are likely to extend beyond this, adequate advance notice will be given so that I may make appropriate arrangements for my child's return home;
- my specific permission will be sought for any visits beyond those listed above or which could involve commitment to extended journeys, times or expense;
- all reasonable care will be taken of my child during the visit;
- my child will be under an obligation to obey all directions given and to observe all rules and regulations governing the visit and will be subject to all normal school discipline procedures during the visit;
- I must inform the school of any medical or behavioural condition or physical disabilities that may affect them during the visit;
- all young people are covered by the Local Authority's third party public liability insurance in respect of any claim arising from an accident caused by a defect in the school premises or equipment or attributable to negligence by the Council or one of its employees. Please note that this insurance policy does not include personal accident or personal belongings cover for your child.

Full name of parent/guardian: _____

Full name of parent/guardian: _____ Date: _____

Address: _____

_____ Tel: _____

Ffurflen Ganiatâd i Ddefnyddio Llun

Er mwyn sicrhau ein bod yn cynnal ein safonau yn ymwneud â diogelwch ar y wê, gofynnwn i chi lenwi'r ffurflen isod os ydych yn caniatâu i ni ddefnyddio lluniau o'ch plentyn ar ein gwêfan ysgol neu yn ein cylchlythyr. Pe hoffech drafod ymhellach, mae croeso i chi gysylltu â Mrs Helen Griffith yn yr Ysgol.

Rhoddaf/Rhodddwn ganiatâd i Ysgol Gyfun Cwm Rhondda ddefnyddio llun :

yn gyhoeddus os fydd angen

Arwyddwyd: _____ (Rhiant/Gwarchodwr)

Dyddiad: _____

Image Use Permission Form

In order to for us to maintain our standards regarding e-safety, we kindly ask that you complete the form if you consent to us using images of your child on our website and in our newsletter. Should you wish to discuss this matter further, please contact Mrs Helen Griffith.

I/We consent to images of: _____

being used publicly by Ysgol Gyfun Cwm Rhondda if necessary

Signed: _____ (Parent/Guardian)

Date: _____

Rheolau e-Ddiogelwch

Mae'r Rheolau e-Ddiogelwch hyn yn helpu i'ch amddiffyn chi, trwy ddisgrifio defnydd derbyniol ac annerbyniol o gyfrifiaduron.

Yr ysgol sy'n berchen ar y rhwydwaith cyfrifiadurol ac mae'n disgwyl i chi ddilyn y rheolau ar gyfer ei ddefnyddio.

- Peidiwch â gadael i unrhyw un arall ddefnyddio'ch cyfrif na chyfrinair.
- Defnyddiwch wefannau'n unig sy'n briodol ar gyfer eich addysg.
- Parchwch hawlfraint a hawliau eiddo deallusol.
- Ysgrifennwch negeseuon yn ofalus ac yn gwrtais. Gallai neges e-bost gael ei hanfon ymlaen at ddarllenwyr eraill yn anfwriadol.
- Peidiwch â danfon negeseuon di-enw a llythyrau cadwyn.
- Peidiwch â datgelu gwybodaeth bersonol trwy e-bost, cyhoeddi personol, blogiau na negeseuon.
- Peidiwch â defnyddio systemau TGCh yr ysgol at ddibenion preifat, oni bai bod y prifathro wedi rhoi caniatâd penodol.
- Ni chaniateir defnydd ar gyfer elw ariannol personol, gamblo, gweithgaredd gwleidyddol, hysbysebu neu ddibenion anghyfreithlon.

Cofiwch:

- Gall yr ysgol fonitro'r defnydd o systemau cyfrifiadurol yr ysgol. Gallwch golli mynediad i'r rhwydwaith neu'r Rhyngrwyd os ydych yn dewis torri'r rheolau.

Cytundeb e-Ddiogelwch

Mae'r holl ddisgyblion yn defnyddio'r cyfleusterau cyfrifiadurol, gan gynnwys mynediad i'r Rhyngwrwyd, fel rhan hanfodol o'u dysgu, ac fel sy'n ofynnol yn y Cwricwlwm. Gofynnir i ddisgyblion a'u rhieni/gofalwyr lofnodi i ddangos eu bod wedi deall y Rheolau e-Ddiogelwch ac yn cytuno i gadw atynt.

Enw'r Disgybl: _____ Dosbarth: _____

Cytundeb y Disgybl

- Rwyf wedi darllen Rheolau e-Ddiogelwch yr ysgol ac rwy'n eu deall.
- Byddaf yn defnyddio'r cyfrifiaduwr, y rhwydwaith, ffonau symudol, mynediad i'r Rhyngwrwyd a thechnolegau newydd eraill mewn modd cyfrifol bob amser.
- Rwy'n gwybod y gellir monitro defnydd o'r rhwydwaith a'r Rhyngwrwyd.

Llofnod Disgybl: _____ Dyddiad: _____

Caniatâd Rhiant i Gyhoeddi Gwaith a Ffotograffau ar y We

Rwy'n cytuno y gall gwaith fy mab/merch gael ei gyhoeddi'n electronig. Rwyf hefyd yn cytuno y gellir cyhoeddi delweddau a fideo priodol sy'n cynnwys fy mab/merch yn amodol ar bolisiau'r ysgol ynghlŷn â materion Amddiffyn Plant.

Caniatâd Rhiant ar gyfer Mynediad i'r Rhyngwrwyd

Rwyf wedi darllen a deall rheolau e-ddiogelwch yr ysgol ac rwy'n rhoi caniatâd i'm mab/merch ddefnyddio'r Rhyngwrwyd. Rwy'n deall y bydd yr ysgol yn cymryd pob rhagofal rhesymol i sicrhau na all y disgyblion gyrchu deunyddiau amhriodol, ond rwy'n gwerthfawrogi bod hon yn dasg anodd.

Rwy'n deall na ellir dal yr ysgol yn gyfrifol am gynnwys deunyddiau a gyrchir trwy'r Rhyngwrwyd. Rwy'n cytuno nad yw'r ysgol yn atebol am unrhyw iawndal sy'n codi yn sgîl defnyddio cyfleusterau'r Rhyngwrwyd.

Llofnod Rhiant/Warchodwr: _____ Dyddiad: _____

Printiwch eich enw, os gwelwch yn dda: _____

e-Safety Rules

These e-Safety Rules help to protect you by describing acceptable and unacceptable computer use.

The school owns the computer network and can set rules for its use. Irresponsible use may result in the loss of network or Internet access.

- It is a criminal offence to use a computer or network for a purpose not permitted by the school.
- Network access must be made via the user's authorised account and password, which must not be given to any other person.
- All network and Internet use must be appropriate to education.
- Copyright and intellectual property rights must be respected.
- Messages shall be written carefully and politely, particularly as email could be forwarded to unintended readers.
- Anonymous messages and chain letters are not permitted.
- Users must take care not to reveal personal information through email, personal publishing, blogs or messaging.
- The school ICT systems may not be used for private purposes, unless the head teacher has given specific permission.
- Use for personal financial gain, gambling, political activity, advertising or illegal purposes is not permitted.

Remember:

The school may exercise its right to monitor the use of the school's computer systems, including access to web-sites, the interception of e-mail and the deletion of inappropriate materials where it believes unauthorised use of the school's computer system may be taking place, or the system may be being used for criminal purposes or for storing unauthorised or unlawful text, imagery or sound.

e-Safety Agreement

All pupils use computer facilities including Internet access as an essential part of learning, as required by the Curriculum. Both pupils and their parents/guardians are asked to sign to show that the e-Safety Rules have been understood and agreed.

Pupil's Name: _____ Class: _____

Pupil's Agreement

- I have read and I understand the school e-Safety Rules.
- I will use the computer, network, mobile phones, Internet access and other new technologies in a responsible way at all times.
- I know that network and Internet access may be monitored.

Pupil's Signature: _____ Date: _____

Parent's Consent for Web Publication of Work and Photographs

I agree that my son/daughter's work may be electronically published. I also agree that appropriate images and video that include my son/daughter may be published subject to the school policy in relation to Child Protection matters.

Parent's Consent for Internet Access

I have read and understood the school e-safety rules and give permission for my son / daughter to access the Internet. I understand that the school will take all reasonable precautions to ensure that pupils cannot access inappropriate materials but I appreciate that this is a difficult task.

I understand that the school cannot be held responsible for the content of materials accessed through the Internet. I agree that the school is not liable for any damages arising from use of the Internet facilities.

Parent's/Guardian's Signature: _____ Date: _____

Please print name: _____

Y DEFNYDD O DECHNOLEG O AMGYLCH YR YSGOL

Fel ysgol, rydym yn gwbl ymwybodol o ba mor bwerau y mae technoleg fel arf i gyfoethogi addysg disgyblion. O ganlyniad i hyn, yn Ysgol Gyfun Cwm Rhondda, rydym ni wedi llunio Polisi Technoleg sy'n defnyddio system "goleuadau traffig" ar hyd safle'r ysgol er mwyn ei wneud yn glir i ddisgyblion a staff o beth yw defnydd addas o dechnoleg.

Ceir ardaloedd 'gwyrd' e.e. y bws, y ffreutur, y caffi a'r ardaloedd tu allan lle y caniateir defnydd o ffonau symudol a theclynnau eraill megis oriawr "Smart".

Yn yr un modd, mae ardaloedd 'coch' yn yr ysgol lle na chaniateir defnydd o ffonau o gwbl, er enghraifft, ar goridor ysgol.

Yn ystod gwersi, penderfyniad yr athro ydyw os yw'r wers yn 'goch' – dim defnydd o ffonau o gwbl, a bod y ffôn o'r golwg mewn bag, wedi'i diffodd (nid ar fodd tawel)
Yn ystod rhai gwersi, bydd athro'n penderfynu bod y wers yn 'wyrdd' - a chaniateir defnydd o ffonau at ddibenion addysgiadol yn unig.

Os yw disgybl yn defnyddio ffôn mewn gwern 'coch' yna fe ceir rhybudd i'w rhoi i gadw. Os nad yw disgybl yn ymateb i gais athro i roi'r ffôn i gadw, yna dilynir yr un system reoli ymddygiad sy'n weithredol yn yr ysgol eisoes, sef rhybudd, ac yna gamau disgyblu. Bydd athrawon yn gofyn i ddisgyblion, yn ystod yr achlysuron hyn, i roi'r ffôn ar y ddesg a chaiff y ffôn ei dychwelyd ar ddiwedd y wers.

Os oes angen i riant neu warcheidwad gysylltu gyda disgybl ar frys, gellir gwneud hynny drwy gysylltu gyda'r Swyddfa. Bydd staff y swyddfa yn trosglwyddo'r neges i'r disgybl.

Ni dderbynnir defnydd amhriodol o ffônau symudol .

Bydd unrhyw ddisgybl sy'n ffilmio/ cymryd lluniau heb ganiatâd, rhannu fideos/delweddau ar dir ysgol / rhannu ar gyfryngau cymdeithasol yn wynebu sancsiynau difrifol. Gellir effeithio ar, a brifo eraill ac ni ddengys parch dyledus at ei hunan/eraill nac enw da'r ysgol.

Cytunaf gyda chynnwys y polisi hwn -

Llofnod Disgybl _____

Llofnod Rhiant / Warchodwr _____

Dyddiad _____

THE USE OF TECHNOLOGY WITHIN THE SCHOOL GROUNDS

As a school, we are fully aware of how powerful technology is as a tool to enrich pupils' learning. As a result, Ysgol Gyfun Cwm Rhondda has created a Technology Policy that uses a "traffic light" system throughout the school site to inform pupils and staff of the suitable use of technology.

There are 'green' areas e.g. the bus, the canteen, the café and the outside areas where mobile 'phones and other gadgets can be used, such as "Smart watches".

Similarly, there are 'red' areas in the school where no mobile 'phone technology is allowed at all - for example, when walking on the corridor.

During lessons, it is the teacher's decision if the lesson is deemed 'red' - no use of 'phones at all, and the phone should be kept in a bag and switched off (not on silent)

In some lessons, the teacher will decide that the lesson is 'green' - and the use of 'phones will be allowed for education purposes only.

If pupils use a 'phone in a 'red' lesson, the pupil will receive a warning to put the phone or technology in their bag, out of sight. If the pupil does not accept the teacher's request, then the school behavioral system will take effect, which is a warning followed disciplinary action if the pupil continues not to respond to the teacher's request. Following the warning, if the 'phone is still being used, the teachers will ask the pupil to put the 'phone on the teacher's desk and the phone will be returned at the end of the lesson.

If a parent or guardian needs to contact a pupil urgently, they can do so through the office. Office staff will pass the message to the pupil.

Inappropriate use of mobile phones will not be tolerated.

Any pupils filming / taking pictures without permission, sharing videos / images on school grounds / sharing on social media, will face serious sanctions, as doing so can affect and hurt others and doesn't show due respect for themselves/others or the reputation of the school.

I agree with the content of this policy -

Student's Signature _____

Parent's / Guardian's signature _____

Date _____

Gwisg Ysgol Blwyddyn 7 -11

Yn Ysgol Gyfun Cwm Rhondda credwn fod dysgu gwisgo'n briodol yn rhan o addysg dda sy'n cyfranogi at ddatblygiad hunan ddisgyblaeth. Mae gwisg ysgol yn gosod hinsawdd o safonau uchel a threfn yn yr ysgol. Disgwylir i ddisgyblion wisgo gwisg ysgol iawn trwy'r amser pan yn yr ysgol.

Ni chaniateir gwisgo gemwaith / colur yn yr ysgol. Ni chaniateir steil gwallt neu liw eithafol. Gwerthfawrogwn gydweithrediad rhieni yn hyn.

- Crys ysgol glas golau
- Tei swyddogol yr ysgol
- Siwmpwr las (nefi) neu gardigan swyddogol yr ysgol (gwddf V, bathodyn wedi ei wau i mewn)
- Sgert las tywyll (nefi) hyd at y ben-glin (Dim sgertiau tynn / byr)
- Trowsus llwyd tywyll / nefi plaen (Dim 'jeans', 'leggings' ayb)
- Siorts ffurfiol plaen llwyd neu ddu (Tymor yr Haf yn unig - Dim logo / Brand)
- Teits nefi trwchus neu sanau nefi hyd at y ben-glin.
- Crys polo ysgol glas golau (Tymor yr Haf yn unig – ar gael yn yr ysgol)
- Esgidiau ysgol du - dim esgidiau hyfforddi
- Cot law blaen ddu neu las

Gwisg Addysg Gorfforol:

- Siwmpwr hyfforddiant llewys hir twym (¼ zipper)
- Crys ymarfer llewys hir aml gamp
- Crys-t ymarfer nefi (gwddf crwn)
- Siorts ymarfer nefi (Dim logo / Brand)
- Leggings nefi
- Esgidiau hyfforddi addas
- Sanau addas
- Esgidiau rygbi / pêl droed (dewisol)

Grant Gwisg Ysgol

Mae grant dillad ysgol penodol ar gael ar gyfer disgyblion penodol sydd a'u rhieni yn derbyn Cynhaliath Incwm.

Ceir manylion pellach a ffurflenni cais oddi wrth yr ysgol.

<https://www.rctcbc.gov.uk/CY/Resident/SchoolsandLearning/SchoolClothingGrants.aspx>

School Uniform Years 7 – 11

At Ysgol Gyfun Cwm Rhondda we believe that dressing appropriately is part of a good education that contributes to the development of self-discipline. School uniform sets a climate of high standards and order at school. Pupils are expected to wear appropriate uniform at all times at school.

The wearing of jewellery/make-up is not allowed in school. Outrageous colours/hairstyles are not allowed. The co-operation of parents would be greatly appreciated in this matter.

- Plain light blue school shirt.
- Official school tie.
- Official navy blue V neck school jumper or cardigan with badge woven into it.
- Knee length navy blue skirt (No short / tight skirts)
- Official navy / dark grey school trousers. (No jeans, leggings, etc)
- Formal grey or black shorts (Summer Term only - No logo / Brand)
- Light blue school polo shirt (Summer Term only – available from school)
- Black school shoes - no trainers
- Black or navy raincoat

Physical Education Uniform:

- Long Sleeve Multisport Top
- ¼ Zip fleece Top
- Navy blue round neck training t-shirt
- Navy blue training Shorts (No logos / Branding)
- Navy training leggings
- Suitable trainers
- Suitable Socks
- Rugby / football boots (optional)

School Uniform Grant

Grant aid is available for some for the purchase of official school uniform for some pupils whose parents are in receipt of Income Support.

Further information and application forms are available from the school.

<https://www.rctcbc.gov.uk/EN/Resident/SchoolsandLearning/EducationGrant201920.aspx>

Nodyn i rieni / gwarchodwyr / Note to Parents / Guardians

Mae'n bwysig eich bod chi'n dod i'r arfer â gweithio bob nos am o leiaf

1 awr ar gyfer Blwyddyn 7

1.5 awr ar gyfer Blwyddyn 8

1.5 awr ar gyfer Blwyddyn 9

Os nad oes gennych chi waith cartref sydd yn para'r cyfnod, beth am lenwi'r amser gyda'r gweithgareddau canlynol.

- Darllen
- Gwylio S4C
- Adolygu cynnwys y Ffeil Cymorth Llythrennedd a Rhifedd
- Gwefannau defnyddiol:

Pwnc	Gwefan
Amrywiol	www.bbc.co.uk/bitesize

It is important for your child to become accustomed to working for the following length of time every night.

1 hour for Year 7

1.5 hours for Year 8

1.5 hours for Year 9

If you don't have homework that lasts the period, why not fill the time with the following activities.

- *Reading*
- *Watch S4C*
- *Review the contents of the Literacy and Numeracy Support File*
- *Useful websites:*

Subject	Website
Various	www.bbc.co.uk/bitesize

Rheoli eich Amser

Llenwch yr amserlen isod gan gofnodi yr hyn rydych yn ei wneud pob nos

Amser	Dydd Llun	Dydd Mawrth	Dydd Mercher	Dydd Iau	Dydd Gwener	Dydd Sadwrn	Dydd Sul
4.30 - 5.00							
5.00 - 5.30							
5.30 - 6.00							
6.00 - 6.30							
6.30 - 7.00							
7.00 - 7.30							
7.30 - 8.00							
8.00 - 8.30							
8.30 - 9.00							

O'r tabl uchod, penderfynwch pryd y byddwch yn gwneud awr o waith cartref. Rhowch yr amser yn yr amserlen isod a'i dangos i'ch athro.

Fe wnaif i fy ngwaith cartref yn ystod y cyfnod canlynol.

Amser	Dydd Llun	Dydd Mawrth	Dydd Mercher	Dydd Iau	Dydd Gwener	Dydd Sadwrn	Dydd Sul

Rheolau Ysgol

Parch

*Hanfod ymddygiad teilwng
yw rhoi a derbyn parch*

Parchu eich hun	Parchu eraill	Parchu eiddo	Parchu'r amgylchfyd	Parchu enw da'r ysgol
-----------------	---------------	--------------	---------------------	-----------------------

✓	X
Siaradwch Gymraeg a dathlwch eich Cymreictod ym mhob agwedd o fywyd ysgol	<i>Dim Gemwaith</i>
Gwisgwch y wisg ysgol gywir	<i>Dim Sbwriel</i>
Gwrandewch ar yr athro ac ar eich gilydd	<i>Dim Gwm Cnoi</i>
Cadwch reolau'r dosbarth a'r coridor	<i>Dim Tipex</i>
Gweithiwch hyd eithaf eich gallu	<i>Dim Erosols</i>
Ceisiwch helpu eraill	
Symudwch o amgylch yr ysgol mewn modd tawel a chwrtais	
Defnyddiwch "esgusodwch fi" ac "os gwelwch yn dda"	
Cofiwch ddiolch	

Rheolau Dosbarth

Parch

*Hanfod ymddygiad teilwng
yw rhoi a derbyn parch*

1. Dilynwch gyfarwyddiadau'r athro'r tro cyntaf.
2. Dewch yn brydlon ac yn barod i weithio gyda'r llyfrau / offer cywir
3. Un yn siarad, pawb yn gwranddo.
4. Cadwch eich traed / dwylo / offer a geiriau cas i'ch hun.
5. Cymreictod – siaradwch Gymraeg a dathlwch eich Cymreictod ym mhob agwedd o fywyd ysgol.

*Torri
rheolau*

*Ymddwygiad
annerbynol*

Camau

* Gellir derbyn rhybuddion heb gamau/cyn derbyn rhybudd ffurfiol

1	<i>Rhybudd Ffurfiol</i>
2	<i>Symud o fewn y dosbarth</i>
3	<i>Symud i wahanol ddosbarth</i>
4	<i>Cael eich symud o'r wers gan UDA</i>

Torri
rheolau

Ymddygiad
annerbynol

Sanctsiynau

	<i>Cofnod ar Classcharts</i>
	<i>Cofnod ar Classcharts Cosb egwyl/cinio</i>
	<i>Cofnod ar Classcharts Cysylltu ag adref Cosb Cinio UDA</i>

Classcharts

Defnydd o Classcharts yn y wers

Pwyntiau positif:	Pwyntiau negyddol:
<i>Agwedd at waith</i> 	<i>Camau 2, 3, 4</i>
<i>Dyfalbarhad</i> 	<i>Defnydd o ffôn symudol heb ganiatád</i>
<i>Pwynt clod</i> 	<i>Hwyr</i>
<i>Tocyn iaith</i> 	<i>Rhegi / iaith anaddas</i>
<i>Gweithio o adref</i> 	<i>Dim Cit</i>
<i>Profiadau ehangach</i> 	<i>Diffyg offer</i>
<i>Cynrychioli'r ysgol</i> 	<i>Dim llyfr</i>
<i>Gwobrwyo UDA</i> 	<i>Diffyg gwaith</i>
	<i>Er gwybodaeth</i>
	<i>Nodi digwyddiad</i>
	<i>Gadael yr ystafell</i>
	<i>Gadael Safle</i>
	<i>Byncio gwers</i>
	<i>Colli Cosb adran</i>

School Code of Conduct

Respect

The essence of positive behaviour is the giving and receiving of respect

Respect yourself	Respect others	Respect property	Respect the environment	Respect the good name of the school
------------------	----------------	------------------	-------------------------	-------------------------------------

✓	X
Speak Welsh and celebrate your and celebrate your Welshness in all aspects of school life	<i>No Jewellery</i>
Wear the correct school uniform	<i>No Litter</i>
Listen to teachers and to each other	<i>No Chewing Gum</i>
Adhere to class and school rules	<i>No Tippex</i>
Work to the best of your ability	<i>No Aerosols</i>
Try and help others	
Move around the school in a calm and courteous manner	
Use "esgusodwch fi" / "excuse me" and "os gwelwch yn dda" / "please"	
Remember to say "diolch"	

Classroom Code of Conduct

Respect

The essence of positive behaviour is the giving and receiving of respect

- 1. Follow the instructions of all members of staff immediately**
- 2. Arrive on time, ready for work with the correct books and equipment**
- 3. Only one person speaking at a time – with everyone listening**
- 4. Keep hands / feet / objects and bad language to yourself**
- 5. Welshness – speak Welsh and celebrate your Welshness in all aspects of school life**

*Breaking
Rules*

*Unacceptable
Behaviour*

Behaviour Steps

* Warnings can be received without action/before receiving a formal warning

1	<i>Formal Warning</i>
2	<i>Moved within class</i>
3	<i>Moved to a different class</i>
4	<i>Removed from classroom by SLT</i>

*Breaking
Rules*

*Unacceptable
Behaviour*

Sanctions

	<p><i>Record on Classcharts</i></p>
	<p><i>Record on Classcharts Break/Lunch detention</i></p>
	<p><i>Record on Classcharts Contact home SLT lunch detention</i></p>

Classcharts

Use of Classcharts in the Classroom

Positive Points:	Negative Points:	
<i>Attitude to work</i> 	<i>Steps 2, 3, 4</i>	
<i>Perseverance</i> 	<i>Using mobile phone without permission</i>	
<i>Merit Point</i> 	<i>Late</i>	
<i>Language Point</i> 	<i>Swearing / Inappropriate language</i>	
<i>Working from home</i> 	<i>No Kit</i>	
<i>Wider experiences</i> 	<i>No equipment</i>	
<i>Representing the school</i> 	<i>No book</i>	
<i>SLT award</i> 	<i>Lack of / No work</i>	
	<i>Information</i>	
	<i>Note an incident</i>	
	<i>Leaving the class</i>	
	<i>Leaving site</i>	
	<i>Truantiing lesson</i>	
	<i>Department detention missed</i>	

Fel rhan o'n hymgyrch barhaus i godi safonau cyrhaeddiad a sicrhau safonau ymddygiad o'r safon uchaf, rydym wedi ymgymryd â'r system 'Classcharts' ar lefel ysgol gyfan. Mae'r system yn ein caniatâu i goladu gwybodaeth o ran gwobrwyo a monitro ymddygiad disgyblion, yn ogystal â thracio cyflawniad gwaith cartref.

Ceir yn ogystal, app at y pwrpas hwn. Wrth fewngofnodi, fe fyddwch yn gallu dilyn cynnydd eich plentyn o safbwynt ymddygiad, pwyntiau gwobrwyo a chynnydd o ran gwaith cartref.

Gofynnwn yn garedig ichi fewngofnodi'n ddyddiol er mwyn ymglyfarwyddo â'r system ac er mwyn gallu trafod yn ddyddiol gyda'ch plentyn.

Canllawiau logio-mewn:

1. Agorwch y dudalen www.classcharts.com/parent/login
2. Mewnbynnwch eich cyfeiriad e-bost
3. Dewiswch 'I don't have an account yet'
4. Mewnbynnwch eich enw a chod mynediad unigryw
5. Dewiswch gyfrinair
6. Cliciwch ar log-in

As part of our continued efforts to raise standards and attainment, we have been using a new behaviour tracking software package called ClassCharts. This system allows us to record and track the behaviour patterns of our pupils, as well as the completion of homework tasks across the school.

Access to your child's data will be through the free ClassCharts app, or website, allowing you to track your child's behaviour / achievement points, departmental detentions and homework on a daily basis. We would be grateful if you could open the app daily in order to fully familiarise yourself with the software and use the information as a basis for further discussion with your child.

Parent log in guide:

1. Open www.classcharts.com/parent/login
2. Enter your email address
3. Choose 'I don't have an account yet'
4. Enter your parent access code and name
5. Choose a password
6. Click Log-in

SENEDD YGCR

PRIFATHRO / LLYWODRAETHWR YGCR

AELODAU ANETHOLEDIG

UDA / CYNRYCHIOLWYR CORFF STAFF YGCR
(Tŷ'R ARGWLWYDDI) SY'N ATEGU GWAITH (Tŷ'R CYFFREDIN)

PRIF WEINIDOGION

PRIF SWYDDOGION CAS YGCR

GWEINIDOGION SENEDDOL (PWYLLGORAU)

DIRPRWYON / UWCH SWYDDOGION CA 3-5 (Staff)

EIN HAMGYLCHEDD

EIN CYMUNED

EIN HIECHYD

EIN DYSGU

EIN LLES/GOFAL

AELODAU SENEDDOL

CYNRYCHIOLWYR O BOB BLWYDDYN (2 x D.Y.H.E.U)

Ardaloedd cegin mwy eco-efeithiol

Cysylltu'r clwstwr

Ymlacio Yr Ymennydd

Ffonau Symudol

Themâu Lles Tymhorol

Llais y Disgybl

Eich Capten Dosbarth Chi

Dosbarth: _____

Fy Nghapten DOSBARTH yw:

1. _____

Fy nghynghorwyr BLWYDDYN yw:

1. _____

2. _____

Llofnod Tiwtor:

Cyngor a Chynhaliath Yn Yr Ysgol

“Mae pawb angen siarad weithiau”

Mae hapusrwydd **pob disgybl** yn bwysig iawn i ni yma yn Ysgol Gyfun Cwm Rhondda. Os oes rhywbeth yn eich poeni a dydych chi ddim yn gwybod beth i'w wneud, mae'n bwysig eich bod yn siarad â rhywun. Cofiwch i ymateb i'ch Cwestiwn Lles ar Google Classroom.

Dyma'r bobl sydd ar gael yn yr ysgol i'ch helpu chi

- **Tiwtor Dosbarth**
- **Arweinydd Blwyddyn**
- **Swyddog Lles, Cynhwysiant ac Ymyrraeth CA 3/4**
- **Yr Uwch Dîm Arwain**
- **Athrawon Pwnc**
- **Swyddogion CA 5**
- **Swyddog Amddiffyn Plant** yr ysgol yw Mrs Helen Griffith
- **Cynghorwr yr Ysgol**
- **Nyrs yr Ysgol**

Gellir gwneud apwyntiad ar gyfer y Cynghorwr / Nyrs yr Ysgol / Nyrs Fogfa drwy eich Arweinydd Blwyddyn neu drwy Mrs Helen Griffith.

Mae'r cyfweiliadau yma yn gyfrinachol a chofiwch fod pawb yma yn yr ysgol am eich helpu.

Ar y dudalen nesaf mae manylion am bobl eraill tu allan i'r ysgol sydd ar gael i'ch helpu hefyd, ond cofiwch ceiswch gael help yn yr ysgol yn gyntaf.

Y drefn achwyno

Os oes gennych unrhyw bryder yn ymwneud â'r ysgol, siarad ag oedolyn ydy'r cam cyntaf i wneud pethau'n well.

Mae gan yr ysgol aelod o staff fydd yn gallu rhoi help a chefnogaeth i chi.

Delier gyda chwyn yn syth ac fe gewch chi wybodaeth gyfredol am y sefyllfa yn ogystal â chanlyniad terfynol y sefyllfa.

Cewch eich trin newn ffordd sensitif a difrifol, ond os ydych yn gwneud cwyn anwir neu faleisis yna bydd yr ysgol yn cymryd camau o fewn Polisi Disgyblaeth yr Ysgol.

Rydych chi angen siarad â Mrs Helen Griffith yn y sefyllfa yma.

Polisi Gwrth Fwlian Ein Hysgol

Mae gan bob disgybl yn ein hysgol yr hawl i dderbyn addysg mewn awyrgylch ddiogel.

Mae bwlian yn weithgaredd sydd yn tanseilio ethos cadarnhaol yr Ysgol ac yn niweidiol tu hwnt i'r unigolyn ac i'r Ysgol gyfan.

Ni oddefir bwlio yn yr Ysgol hon.

Fel aelod o'r ysgol hon, mae gen i'r hawl:

- i fyw fy mywyd mewn heddwch a diogelwch
- i fod yn unigolyn ac yn falch o fod yn wahanol
- i beidio â chael fy mwlian
- i ddweud "Na" yn gadarn wrth unrhyw beth sy' ddim yn iawn
- i amddiffyn fy hun drwy anwybyddu eraill neu gerdded i ffwrdd

Mewn byd lle gallwch fod unrhyw beth, byddwch garedig!

Mae'n iawn bod yn wahanol.

Fel aelod o'r ysgol, mae'r ysgol yn disgwyl i fi:

- beidio â dioddef unrhyw fath o fwlian
- gweithio gydag eraill i roi diwedd ar fwlian
- peidio â bod ofn rhoi gwybodaeth am ddigwyddiadau.
Os na wnaf i hyn, gallai hynny awgrymu fy mod i'n cefnogi'r bwlian
- peidio â goddef rhai sy'n bwlian yn fy ngrŵp i o ffrindiau

Nid yw bwlio'n dderbyniol ar unrhiw gyfri!

Parchwch deimladau pobl eraill. Efallai nad yw'n golygu ryw lawer i chi, ond gall olygu poeth iddyn nyw.

Os ydych chi'n cael eich bwlian, hynny yw, os oes rhywun yn eich poeni neu'n eich gwneud chi'n anhapus yn yr ysgol drwy:

alw enwau / eich ynysu / mynd ag eiddo / ymosod / pwnio / gwneud stymiau / bygwth:

RHAID I CHI:

**DDWEUD WRTH RYWUN – ffrind /disgybl hŷn/
eich Tiwtor Dosbarth / eich Arweinydd Blwyddyn / Athro /
aelod o'ch teulu**

Wnewch chi byth cyrraedd y brig yn tynnu pobl eraill i lawr!

Os ydych chi'n fwli, gallwch ddisgwyl cosb lem a hefyd byddwn yn cysylltu â'ch rhieni.

AM GOPI LLAWN O'R POLISI, CYSYLLTWCH Â'R YSGOL.

Our School's Anti Bullying Policy

Every pupil in our school has the right to learn in a safe environment.

Bullying undermines the positive ethos of our school and causes distress to the pupil involved and to the whole school community.

No form of bullying is tolerated in our school.

As a member of this school, I have the right :

- to live my life peacefully and safely
- to be an individual and to be proud to be different
- not to be bullied
- to say "No" to anything that isn't right
- to defend myself by ignoring the bully and walking away

Mewn byd lle gallwch fod unrhyw beth, byddwch garedig!

Mae'n iawn bod yn wahanol.

As a member of this school, I am expected:

- not to suffer any form of bullying
- work with others to put an end to bullying
- not to be afraid to give information on any incidents.
If I don't do this it could be suggested that I support the bullying
- not to tolerate any bullying within my group of friends

Nid yw bwlio'n dderbyniol ar unrhiw gyfri!

Parchwch deimladau pobl eraill.
Efallai nad yw'n golygu ryw lawer i chi, ond gall olygu poeth iddyn nyw.

Wnewch chi byth cyrraedd y brig yn tynnu pobl eraill i lawr!

If you feel you are being bullied in school, that is, if someone is upsetting you or causing you to feel unhappy through – name-calling / isolating you / taking your belongings / threatening you / assaulting you:

YOU MUST –

TELL SOMEONE – a friend / an older student / your Form Tutor / Your Head of Year / a family member

Any incidents of bullying will be dealt with very seriously.

FOR FULL DETAILS OF THE POLICY, PLEASE CONTACT THE SCHOOL.

Gofal a Chymorth / Help and Support

Dyma restr gynhwysfawr o ddolenni at wybodaeth, llinellau cymorth, elusennau defnyddiol a chysylltiadau at dudalennau Facebook a Twitter.

Organisation/ Sefydliad	Description/Disgrifiad	Contact details/ Manylion Cyswllt
Eye to Eye Young Peoples Counselling Service	A Service which offers free and confidential counselling to young people aged 10 to 25 years in schools and the community in Rhondda Cynon Taf.	www.eyetoeye.wales https://facebook.com/eyetoeye.wales/
Childline	Available to help anyone under 19 with any issue. Whether it's something big or small, our trained counsellors are here to support you. Childline is free, confidential and available any time, day or night.	Ffôn / Phone: 0800 1111 https://www.childline.org.uk/
Samaritans	Whatever you're going through, a Samaritan will face it with you. We're here 24 hours a day, 365 days a year.	Ffôn / Phone: 116 123 https://www.samaritans.org/
Domestic Violence Hotline	The freephone, 24-hour National Domestic Abuse Helpline	Ffôn / Phone: 0808 2000 247
Mind	Provide advice and support to empower anyone experiencing a mental health problem.	Ffôn / Phone: 0300 123 3393 https://www.mind.org.uk/
CALM	CALM is the Campaign Against Living Miserably, for men aged 15 to 35.	www.thecalmzone.net Phone: 0800 58 58 58 (daily, 5pm to midnight)
No Panic	Voluntary charity offering support for sufferers of panic attacks and Obsessive-Compulsive Disorder (OCD).	www.nopanic.org.uk Phone: 0844 967 4848 (daily, 10am to 10pm).
WICID	Useful guidance, apps and links to organisations concerning young people's mental health and wellbeing during this challenging time.	https://www.wicid.tv/# https://www.wicid.tv/coronavirus-taking-care-of-yourself-and-your-mental-health-during-covid-19/
Meddwl.org	Cynhaliaeth iechyd meddwl	https://meddwl.org/dolenni/
Headspace	Mindfulness for your everyday life	https://www.headspace.com

Adnoddau iechyd meddwl i bobl ifanc a'u gwarchodwyr
Helpful resources for young people suffering with mental illness and the adults who care for them

Organisation/ Sefydliad	Description/Disgrifiad	Contact details/ Manylion Cyswllt
Youngminds	Provide young people with tools to look after their mental health, empower adults to be the best support they can be to the young people in their lives and give young people the space and confidence to get their voices heard and change the world we live in.	www.youngminds.org.uk
Stem4	Supporting positive mental health in teenagers	www.stem4.org.uk
Minded	Ar gyfer rhieni ac oedolion eraill For parents and other adults	www.minded.org.uk
The mix	Ar gyfer pobl ifanc For adolescents and young people	www.themix.org.uk
Childline	Available to help anyone under 19 with any issue. Whether it's something big or small, our trained counsellors are here to support you. Childline is free, confidential and available any time, day or night.	www.childline.org.uk Ffôn/Phone: 0800 1111
Meic	Information, advice and advocacy helpline for children and young people	www.meicymru.org Ffôn/Phone: 080880 23456 Tecst/ text: 84001
Samaritans	Whatever you're going through, a Samaritan will face it with you. We're here 24 hours a day, 365 days a year.	www.samaritans.org Ffôn/Phone: 116 123 (Llinell Gymraeg) – Call: 0808 164 0123 Ebost/ Email: jo@samaritans.org
NHS Direct Wales / 111 Wales	NHS Direct was the health advice and information service provided by the National Health Service	Ffôn/Phone: 0845 46 47 / 111
Local GP		
Papyrus	PAPYRUS is the national charity dedicated to the prevention of young suicide	www.papyrus-uk.org Email: pat@papyrus-uk.org Tecst/text 07786 209697 HOPELineUK:0800 068 41 41
Kooth	Your online mental wellbeing community Free, safe and anonymous support	www.kooth.com
Parenting Strategies	Ar gyfer rhieni ac oedolion eraill For parents and other adults	www.parentingstrategies.net
CalmHarm Smartphone App		www.stem4.org.uk/calmharm
Students Against Depression	Ar gyfer pobl ifanc For adolescents and young people	www.studentsagainstdepression.org
MoodGYM		http://moodgym.anu.edu.au

Adnoddau defnyddiol ar gyfer pobl ifanc sy'n delio â gorbryder
Helpful resources for young people dealing with anxiety

Organisation/ Sefydliad	Description/Disgrifiad	Contact details/ Manylion Cyswllt
Samaritans	Whatever you're going through, a Samaritan will face it with you. We're here 24 hours a day, 365 days a year.	www.samaritans.org Ffôn/Phone: 116 123/ (Llinell Gymraeg) 0808 164 0123 Ebost/ Email: jo@samaritans.org
No Panic	A registered charity that helps and supports those living with Panic Attacks, Phobias, Obsessive Compulsive Disorders and other related anxiety disorders.	www.nopanic.org.uk
NHS Direct Wales/ 111 Wales	NHS Direct was the health advice and information service provided by the National Health Service	Ffôn/Phone: 0845 46 47 / 111
Local GP		
National Institute of Mental Health (NIMH)	Ar gyfer rhieni ac oedolion eraill For parents and other adults	www.anxietyuk.org.uk www.nimh.nih.gov
Stem4 YoungMinds	Ar gyfer pobl ifanc For adolescents and young people	www.stem4.org.uk www.youngminds.org.uk

Adnoddau defnyddiol ar gyfer pobl ifanc sy'n delio ag anhwylderau bwyta
Helpful resources for young people dealing with eating disorders

Organisation/ Sefydliad	Description/Disgrifiad	Contact details/ Manylion Cyswllt
Beat Eating Disorders	Beat is the UK's eating disorder charity. We exist to end the pain and suffering caused by eating disorders. We are a champion, guide and friend to anyone ...	www.beateatingdisorders.org.uk Pobl ifanc/Youthline: 0808 801 0711 Oedolion/Adult Helpline: 0808 801 0677
Anorexia & Bulimia Care	ABC is a national UK eating disorders organisation who provide on-going care, emotional support and practical guidance for anyone affected by eating disorders and eating distress.	www.anorexiabulimiacare.org.uk
Seed Eating Disorder Support Service	Provides sufferers and carers alike with confidential independent and non judgemental advice and support to ensure they are aided by the best possible network of care and support to facilitate recovery.	www.seedeatingdisorders.org.uk
Feed Your Instinct	Feed Your Instinct (FYI) is an interactive tool designed to support parents of children and young people experiencing different types of eating and/or body image problems.	www.feedyourinstinct.com.au

Adnoddau defnyddiol ar gyfer pobl ifanc sy'n gwella o seicosis
Helpful resources for young people recovering from psychosis

Organisation/ Sefydliad	Description/Disgrifiad	Contact details/ Manylion Cyswllt
C.A.L.L	CALL offers emotional support and information/literature on mental health and related matters to the people of Wales.	Llinell gymorth/Helpline: 0800 123 737
NHS Direct Wales/ 111 Wales		Ffôn/Phone: 0845 46 47 / 111
Local GP		
<p>Os oes gennych gonsyrn bod yr unigolyn mewn perygl i'w hun neu i eraill, yna ffoniwch 999 If you are concerned that the individual is a danger to themselves or to others, call the emergency services on 999</p>		
Bipolar UK	Supporting people affected by bipolar	www.bipolaruk.org
National Institute of Mental Health (NIMH)	The National Institute of Mental Health (NIMH) is the lead federal agency for research on mental disorders.	www.nimh.nih.gov
Schizophrenia 24x7	A new, interactive website for patients & carers	www.schizophrenia24x7.com
Bipolar Caregivers	About bipolar disorder, information and suggestions for caregivers (close family, friends, partners or carers)	www.bipolarcaregivers.org

Adnoddau defnyddiol ar gyfer pobl ifanc sy'n delio â chamddefnyddio sylweddau
Helpful resources for young people dealing with substance misuse

Organisation/ Sefydliad	Description/Disgrifiad	Contact details/ Manylion Cyswllt
Help Me Quit	Single brand for NHS stop smoking services in Wales	www.helpmequit.wales Ffôn/Phone: 0800 085 2219
Talk to Frank	Find out everything you need to know about drugs, their effects and the law. Talk to Frank for facts, support and advice on drugs and alcohol.	www.talktofrank.com Ffôn/Phone: 0300 123 6600 Tectst/Text: 82111
Check Your Drinking	Screening for substance use disorders	www.checkyourdrinking.net
Parenting Strategies DrugFAM	Ar gyfer rhieni ac oedolion eraill For parents and other adults	www.parentingstrategies.net www.drugfam.co.uk
Reduce Your Use	Ar gyfer pobl ifanc For adolescents and young people	www.reduceyouruse.org.au

Adnoddau defnyddiol ar gyfer pobl ifanc LGBTIQ sy'n delio â phryderon iechyd meddwl
Helpful resources for young LGBTIQ people dealing with personal mental health concerns

Organisation/ Sefydliad	Description/Disgrifiad	Contact details/ Manylion Cyswllt
LGBT Cymru	The LGBT+ Cymru Helpline is a service that provides counselling and support to Lesbian, Gay, Bisexual, Trans, Intersex, Allies & families in Wales.	www.lgbtcymruhelpline.org.uk Ffôn/Phone: 0800 840 2069
Stonewall Youth	Information and support for LGBT communities and their allies	www.youngstonewall.org.uk www.stonewallcymru.org.uk
RUComingOut	RUComingOut caters for people coming out — and want to learn more about sexuality.	www.rucomingout.com
Gendered Intelligence	Gendered Intelligence, established in 2008, is a registered charity that exists to increase understandings of gender diversity and improve trans people's quality of life.	www.genderedintelligence.co.uk
Mermaids	One of the UK's leading LGBTQ+ charities, empowering people with its secure online communities, local community groups, helpline services, web resources	Mermaidsuk.org.uk
Fflag	A national organisation and registered charity who are dedicated to supporting parents and families and their LGBT+ members.	Fflag.org.uk
Umbrellacymru	An organisation which offers support, advice, guidance or training as a professional about gender or sexual diversity, identity or equality.	Umbrellacymru.co.uk

Gwasanaeth Cwnsela Eye to Eye

01443 202940

www.eyetoeye.wales

info@eyetoeye.wales

Mae Gwasanaeth Cwnsela Eye to Eye yn cynnig cwnsela cyfrinachol yn rhad ac am ddim i bobl ifanc rhwng 7 a 25 oed mewn ysgolion a'r gymuned yn Rhondda Cynon Taf.

Mae 'na achlysuron pan mae hi'n gallu bod yn anodd ymdopi gyda phroblem ar eich pen eich hun. Ar adegau fel hyn y gallai cwnsela allu helpu.

Mae Eye to Eye yn cynnig gwasanaeth cwnsela cyfrinachol yn rhad ac am ddim i bobl ifanc, mewn ysgolion, yn y gymuned ac ar-lein.

Gallwch gyfeirio am Gwnsela Ar-lein yn union yr un ffordd â chwmsela wyneb yn wyneb, trwy naill ai ffonio ein prif swyddfa ar **01443 202940** neu gallwch anfon e-bost atom **info@eyetoeye.wales**

Ceir mwy o wybodaeth ac adnoddau ar wefan Eye to Eye **www.eyetoeye.wales**

Eye to Eye Counselling Service

01443 202940

www.eyetoeye.wales

info@eyetoeye.wales

Eye to Eye Counselling Service offers free and confidential counselling to young people aged 7 to 25 years in schools and the community in Rhondda Cynon Taf.

There are occasions when it can be difficult to cope with a problem on your own. It is times like this that counselling may be able to help.

Eye to Eye offer free confidential counselling to young people, in schools, in the community and online.

You can refer for Online Counselling in exactly the same way as face-to-face counselling, by either telephoning our head office on **01443 202940** or you can e-mail us at **info@eyetoeye.wales**

Further information and resources are available directly from Eye to Eye's website **www.eyetoeye.wales**

Cadwch yn Ddiogel wrth deithio ar Fysiau Ysgol

1. Sicrhewch fod gennych eich pas bws pob tro rydych chi'n teithio. Bydd y gyrrwr yn gwirio ac yn gallu eich atal rhag teithio ar y bws.
2. Arhoswch y tu ôl i'r ffens nes i chi dderbyn caniatâd gan athro i fynd at y bysiau. Peidiwch byth â gwthio neu ruthro at y bws.
3. Rhaid i chi deithio ar eich bws chi'n unig a chofiwch ddangos eich pas wrth fynd ar y bws.
4. Gwisgwch y gwregys diogelwch bob amser os oes un ar gael ac arhoswch yn eich sedd am y daith gyfan.
5. Rhaid i chi beidio â thynnu sylw'r gyrrwr pan fydd yn gyrru a pheidiwch byth â cheisio agor y drysau neu'r allanfeydd, oni bai y bydd argyfwng.
6. Peidiwch byth â mynd ar y bws ac oddi arno hyd nes y bydd wedi stopio.
7. **Gofynnwn yn garedig i rieni osgoi dod â cheir i faes parcio'r ysgol rhwng 3.00-3.30 oherwydd rhesymau lechyd a Diogelwch.**

COFIWCH Y RHEOLAU UCHOD A BYDD PAWB YN DDIOGEL AR Y BWS!

Keep Safe when travelling on the School Bus

1. Ensure that you always carry your bus pass every time you travel on the bus. The driver will check and can stop you travelling on the bus.
2. Remain behind the fence until permission is given by a member of staff to proceed to the buses. Do not rush or push.
3. Travel only on your bus and remember to show your pass to the driver.
4. Always wear your safety belt, if there is one available and remain in your seat for the entire journey.
5. Do not distract the driver when driving and never open doors or emergency exits, unless there is an actual emergency.
6. Do not attempt to get off the bus until it has stopped.
7. **Please could parents avoid using the school carpark between 3.00-3.30 for Health and Safety reasons.**

REMEMBER THESE RULES AND EVERYONE WILL BE SAFE ON THE BUS!

Terminoleg Allweddol

Amlinellwch / outline	- dewiswch yr agwedd mwyaf pwysig o'r testun, anwybyddwch yr wybodaeth leiaf.
Crynowch / summarise	- dewch â'r pwyntiau pwysig at ei gilydd.
Gwerthuswch / evaluate	- pwysu a mesur pethau.
Cymharwch / compare	- ydy'r pethau yn debyg neu oes gwahaniaethau pwysig? Pa un sydd orau yn eich barn chi? Pam?
Cyfiawnhewch / justify	- rhowch resymau i gefnogi eich dadl neu weithred.
Cysylltwch / relate	- dangoswch y berthynas/cysylltiad rhwng pethau.
Dargopiwch / trace	- dangoswch sut mae rhywbeth wedi datblygu o'r dechrau i'r diwedd.
Dehonglwch / interpret	- esboniwch ystyr yn eich geiriau eich hun e.e. efallai bydd rhaid esbonio graff a.y.y.b.
Diffiniwch / define	- rhowch ystyr i.
Disgrifiwch / describe	- ysgrifennwch yn fanwl.
Eglurwch / explain	- gwnewch yn glir.
Esboniwch / illustrate	- rhowch enghreifftiau sy'n gwneud y pwynt yn glir.
Gwahaniaethwch / differentiate	- esboniwch y gwahaniaeth.
Gwrthwynebwrch / contrast	- edrychwch am wahaniaethau.
Mynegwch / state	- ysgrifennwch y pwyntiau pwysig yn fyr.
Trafodwch / discuss	- ysgrifennwch am agweddau pwysig y testun. Oes dwy ochr i'r cwestiwn. Ystyriwch y dadleuon dros ac yn erbyn.

Terminoleg iaith

Term yn Gymraeg	Ystyr	Term yn Saesneg
Ansoddair	Gair sy'n disgrifio enw.	Adjective
Adferf	Gair sy'n disgrifio berf.	Adverb
Collnod	Atalnodiad sy'n dangos bod llythyren ar goll. (')	Apostrophe
Priflythyren	Mae angen priflythyren (llythyren fawr) ar ddechrau brawddeg neu ar gyfer enwau priod.	Capital Letter
Cymal	Rhan o frawddeg, sydd fel arfer yn cynnwys goddrych a berf.	Clause
Colon	Atalnodiad (:) a ddefnyddir cyn rhestr o eitemau, dyfyniad neu wybodaeth bellach.	Colon
Atalnod / Coma	Atalnod (,) sy'n dangos saib mewn brawddeg neu sy'n rhannu eitemau mewn rhestr.	Comma
Brawddeg gyfansawdd	Brawddeg sy'n cynnwys dau gymal neu fwy.	Multi-clause sentence
Cysylltair	Gair sy'n cysylltu dwy ran o frawddeg e.e. a/ac, ond, oherwydd, felly...	Connective
Ebychnod	Atalnod a ddefnyddir ar ddiwedd brawddeg i ddynodi syndod, cyffro neu deimladau cryfion.	Exclamation Mark
Atalnod llawn	Atalnod a ddefnyddir ar ddiwedd brawddeg.	Full Stop
Idiomau	Dywediadau neu ymadroddion sy'n perthyn i iaith arbennig. Defnyddiwn idiomau mewn iaith bob dydd. Dydyn nhw ddim bob amser yn gwneud synnwyr yn llythrennol.	Idiomatic Language
Brawddeg syml	Brawddeg sy'n cynnwys un cymal.	Simple Sentence
Enw	Gair sy'n cynrychioli 'peth' neu wrthrych. E.e. bwrdd, cadair...	Noun
Enw priod	Mae'r rhain angen priflythyren. e.e. Caerdydd, Tesco, Ebrill...	Proper Noun
Enw lluosog	Enw sy'n cyfeirio at fwy nag un peth e.e. disgyblion, ysgolion... Mae pethau haniaethol (pethau dydyn ni ddim yn gallu'u gweld) hefyd yn enwau. E.e. cariad, caredigwydd...	Collective Noun Abstract noun
Gwrthrych	Gwrthrych y ferf sy'n ateb 'beth' i'r ferf. E.e. Gwelodd Jac aderyn. Fan hyn, Jac yw'r goddrych, sef y person sy'n gwneud y weithred ac aderyn yw'r gwrthrych.	Object
Paragraff	Ffordd o drefnu gwaith ysgrifenedig mewn i grwpiau o frawddegau yw paragraffau. Defnyddir paragraffau i drefnu syniadau neu ddigwyddiadau.	Paragraph
Rhagenw	Gair sy'n cael ei ddefnyddio yn lle enw.	Pronoun
Atalnodi	E.e. Prif lythyren, atalnod llawn, gofynnod, atalnod, collnod, acen grom...	Punctuation
Gofynnod	Caiff ei roi ar ddiwedd cwestiwn. (?)	Question mark
Dyfynodau	i ddangos bod dyfyniad yn cael ei roi / i ddangos bod rhywun yn siarad.	Quotation marks
Iaith ffurfiol/ anffurfiol/ lafar/ safonol	Ffurfioldeb iaith sy'n cael ei amrywio yn ôl y gofyn, yn dibynnu ar ba mor ffurfiol yw'r testun.	Formal / informal language
Goddrych	Y person sy'n gwneud y weithred.	Subject
Cystrawen	Trefn geiriau yn y frawddeg	Syntax
Berf	Gair sy'n dangos beth mae rhywun yn ei wneud, yn ogystal â phwy a phryd e.e. cerddais, rhedodd, gwelwn...	Verb
Berfenw	Gair sy'n dangos beth mae rhywun yn ei wneud e.e. cerdded, rhedeg, gweld... (Dyma beth sy'n ymddangos yn y geiriadur, nid berf).	Verb
Amser y ferf	Dangos pryd mae'r weithred yn digwydd e.e. Gorffennol / Presennol / Dyfodol...	Tense

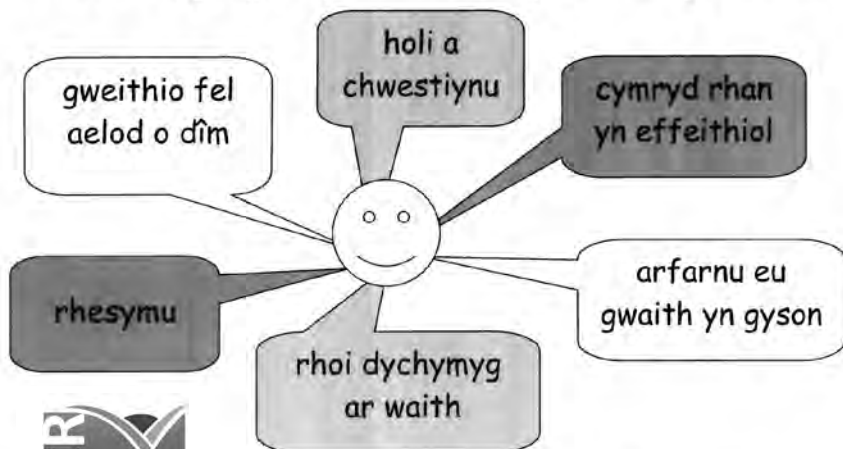
Terminoleg allweddol

English Term	Meaning	Welsh Term
Adjective	A word that describes a noun.	Ansoddair
Adverb	A word that describes a verb.	Adferf
Apostrophe	A punctuation mark (') to mark possession or omission.	Collnod
Capital Letter	An upper-case letter used to mark the beginning of a sentence or a proper noun.	Priflythyren
Clause	Part of a sentence, often containing a subject and verb.	Cymal
Colon	A punctuation mark (:) used before a list of items, a quotation, or further information.	Colon
Comma	A punctuation mark (,) indicating a pause between parts of a sentence or separating items in a list.	Atalnod / Coma
Multi-clause sentence	A sentence containing two or more clauses.	Brawddeg gyfansawdd
Connective	A joining word that links two parts of a sentence together e.g. because, so, so that, therefore, as a result, hence, consequently as a result of, due to.	Cysylltair
Exclamation Mark	A punctuation mark used at the end of a sentence that expresses a very strong feeling or statement.	Ebychnod
Full Stop	A punctuation mark used at the end of a sentence or to mark an abbreviation.	Atalnod llawn
Idiomatic Language	A group of words that has a particular meaning that is different from the meanings of the words considered separately, e.g. "to bite the bullet".	Idiomau
Simple Sentence	A clause that is also a complete sentence in its own right.	Brawddeg syml
Noun	A word (other than a pronoun) used to identify any of a class of people, places, or things (common noun), or to name a particular one of these.	Enw
Proper Noun	The name of a particular person, place, organization, or thing e.g. John or Cardiff.	Enw priod
Collective Noun Abstract noun	A noun that refers to a group of people or things e.g. team or flock. A noun naming an idea, quality, or state rather than a concrete object e.g. truth, danger, happiness.	Enw lluosog
Object	The thing or person that an action is done to. For example: The police gave him a warning. In this sentence him is the object, because he has something done to him.	Gwrthrych
Paragraph	Writing is usually divided into groups of sentences, paragraphs, which are concerned with connected ideas, concepts or actions.	Paragraff
Interruption in sentence	A word or phrase inserted into a sentence which is grammatically complete without it usually as an explanation or afterthought. It is marked by brackets, dashes or commas.	Toriad mewn brawddeg
Phrase	A unit of grammar that is smaller than a clause but is used to build clauses and sentences out of.	Ymadrodd
Pronoun	A word that is used instead of a noun or a noun phrase e.g., he, she, those, that.	Rhagenw
Punctuation	The marks, such as full stop, comma, and brackets, used in writing to separate sentences and their elements and to clarify meaning.	Atalnodi
Question mark	A punctuation mark used at the end of the sentence to mark a question.	Gofynnod
Quotation marks	A set of punctuation marks either single (') or double (") used to show when a quotation or quoted passage is being used.	Dyfynodau

Terminoleg allweddol

English Term	Meaning	Welsh Term
Register Tone	A level of language use determined by degree of formality it can include the choice of vocabulary, pronunciation, and syntax. The choice of language level will be made according to the communicative purpose, social context, and standing of the user.	laith ffurfiol/ anffurfiol/ lafar/ safonol
Semicolon	A punctuation mark (;) indicating a pause, typically between two main clauses, that is more pronounced than that indicated by a comma.	Hanner colon
Sentence	The major unit of grammar, larger than a clause.	Brawddeg
Speech marks	Punctuation marks used in pairs to indicate direct speech or to show a quotation is being used.	Dyfnodau
Standard English	The standard way in which a particular grammatical term is written. For example, 'We were sitting' is the standard form of the past continuous tense. (NOT 'We was sat'.)	Saesneg safonol
Subject	The person or thing that performs the action of a verb, or which is joined to a description by a verb: "Bob" is the subject of the sentence, "Bob threw the ball."	Goddrych
Verb tense agreement	Subject-verb agreement means that a subject and its verb must both be singular or both plural. Singular verb endings: I live – first person singular You live – second person singular He/She lives – third person singular One lives – third person singular Plural verb endings: We live – first person plural You live - second person plural They live – third person plural	Person cyntaf unigol Ail berson unigol Trydydd person unigol Person cyntaf lluosog Ail berson lluosog Trydydd person lluosog
Fluency of word order (syntax)	The arrangement of words and phrases to create well-formed sentences in a language.	Cystrawen
Verb	A word used to describe an action, state, or occurrence, such as: hear, become, happen.	Berf
Tense	Refers to when the action or state or occurrence happened in the sentence, whether it happened in the past, present or future.	Amser y ferf

Mae dysgwyr annibynnol yn . . .

Angen help?

Cyn gofyn i'r athro:

- ✓ Meddylwch am yr hyn sydd angen ei wneud
- ✓ Darllenwch dros y dasg / edrychwch yn ôl dros eich gwaith
- ✓ Gofynnwch i ffrind / partner / grŵp
- ✓ Gofynnwch i ffrind arall / grŵp arall
- ✓ Chwiliwch mewn llyfrau / uned / geiriadur / y wê

Dyheu · Dysg · Daioni

Aros yn bositif

Byddwch wych!

Os wyt ti'n credu ynot ti dy hun, ni fydd unrhyw un yn gallu dy stopio

Nodyn i fi fy hun: dw i'n mynd i dy wneud di mor browd.

Oni fentrir, ni cheir

Bob bore , cawn gyfle i fod yn wahanol, cyfle i newid, cyfle i fod yn well

Mae rhai eisiau iddo ddigwydd, mae rhai yn dymuno iddo ddigwydd ac mae eraill yn gwneud iddo ddigwydd!

Pe gallwch ei weld a'i gredu, gallwch ei gyflawni!

Yn anffodus, nid oes ffordd hawdd o basio profion, ond gallwn roi llawer o awgrymiadau i chi ar sut i ddefnyddio'ch amser astudio yn fwy effeithiol.

Er bod y canllawiau yn cynnwys **cyngor, awgrymiadau a sgiliau astudio** defnyddiol, nid yw'r canllaw mor bwysig â'r person sy'n ei ddarllen – **CHI!** Chi sy'n gofod eu rhoi ar waith a'u cymhwyso i'ch gwaith.

Mae adolygu yn rhoi amser i fyfyrion a dysgu. Gallwch chi ddechrau gweld y darlun mawr, gallwch chi ychwanegu mwy o fanylion ac enghreifftiau. Efallai y byddwch chi'n darganfod rhywbeth nad ydych chi'n ei ddeall o hyd a gallwch ofyn i'ch athro.

Y syniad yw “adolygu” pob rhan fawr o'ch gwaith yn fuan ar ôl i chi ei orffen. Er enghraifft, gallwch dynnu map meddwl o bob prif bwnc rydych chi'n ei astudio. Cadwch y mapiau meddwl oherwydd byddant yn ddefnyddiol iawn ar gyfer adolygu cyn profion.

Pam?

1. Mae adolygu yn helpu dysgu
2. Mae adolygu yn cynyddu eich cyflawniad mewn profion
3. Mae cyflawniad mewn profion yn rhoi dewisiadau ehangach i chi nes ymlaen
4. Bydd cyflawniad yn gwneud pawb yn falch ohonoch chi
5. Byddwch chi'n teimlo'n wych!

Meddylwch am bum peth roeddech chi'n teimlo'n dda ar ôl ei wneud – sgorio gôl efallai ... meddylwch am sut roeddech chi'n teimlo pan wnaethoch chi'r pethau hynny....a chael eich hun i mewn i ffrâm meddwl cadarnhaol.

SYNIAD DA: cael gweledigaeth o lwyddiant i chi'ch hun

Pryd?

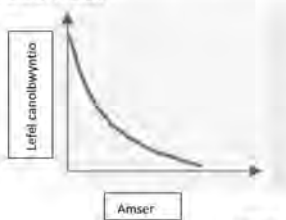

Gwnewch yn siŵr eich bod yn gwybod pryd mae'ch profion. Bydd athrawon yn adolygu gyda chi ac yn rhoi cyngor i chi ar faint o adolygu i'w wneud, beth ddylech chi ei adolygu a bydd llawer yn rhoi nodiadau arbennig i chi i helpu gydag adolygu

- Gwnewch amserlen adolygu i chi eich hun.
 - Ychwanegwch ymrwymiadau hamdden, ymlacio a theulu
 - Trefnwch rai sesiynau y gallwch eu neilltuo i adolygu
 - Ychwanegwch sesiynau pynciol
 - Amrywiwch y pynciau – peidiwch â gwneud eich holl adolygu Mathemateg yn ystod dydd un
 - Caniatewch sesiynau ychwanegol os ydych yn gwybod y bydd rhai pynciau yn cymryd yn hirach nag eraill
- Dyma enghraifft ar gyfer un penwythnos:

	Bore	Bore	Prynhawn	Nos
Sadwrn	Pêl droed	Maths	Gwydd	Ymlacio
Sul	Saesneg	Ymlacio	Ymlacio	Cymraeg

Yr hyd delfrydol i sesiwn adolygu yw **25 i 45 munud**. Yr ydych yn cofio mwy ar **ddechreuad** a **diwedd** sesiynau, felly crëwch fwy o ddechreuadau a therfyniadau trwy stopio am egwyl fer cyn ail-ddechrau.

Peidiwch ag anghofio caniatâu ychydig o ddanteithion i chi'ch hun. Rhannwch eich sesiynau adolygu a chynlluniwch rai danteithion i edrych ymlaen atynt: ffrwythau, siocled, amser yn yr ardd, mynd am dro....beth bynnag fydd yn eich cymell.

BLE?

Mae'r ystafell astudio ddefrydol yn **olau**, yn **awyrog**, yn **dawel**, gyda **silffoedd** a **desg**. Ceiswch osgoi adolygu ar wely. Mae rhai pobl yn ddigon ffodus i gael ystafell fel hon ac yn mwynhau gweithio ynddi. Peidiwch â phoeni os nad oes gennych chi ystafell fel hon. Gallwch chi geisio cael rhai o'r elfennau o hyd.

Amrywiwch eich lle adolygu. Mae'n syniad da gosod poster, rhestr i a nodiadau post-it mewn mannau eraill yn y tŷ.

Mae rhai myfyrwyr yn gweld eu bod yn adolygu'n dda gyda ffrindiau ac mae'n syniad da gwneud hyn weithiau fel ychydig o amrywiaeth a hwyl.

Gwahardd y teledu! Mae teledu yn tynnu sylw gormod, felly gwnewch yn siŵr ei fod wedi'i ddiffodd pan fyddwch chi'n gweithio. Cofiwch gadw lle yn eich amserlen adolygu ar gyfer eich hoff raglenni.

Mae llawer o fyfyrwyr yn gweld bod rhywfaint o gerddoriaeth gefndir yn helpu'r broses adolygu. Gall cerddoriaeth glasurol fel Mozart helpu i ysgogi tonnau eich ymenydd.

SYNIAD DA: peidiwch ag anghofio'r llyfrgell ac unrhyw glybiau adolygu

SUT

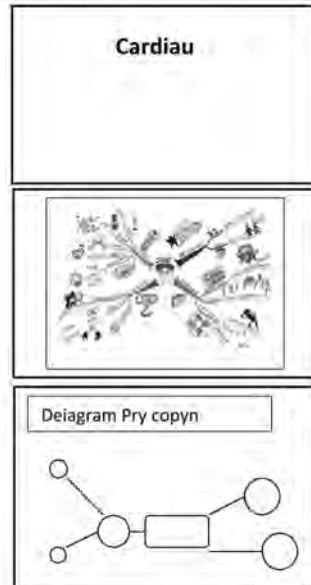
Mae tri cham hawdd i wneud adolygu yn dda:

- Newid
- Her
- Gwobrwyo

Y cam cyntaf yw ceisio **newid**. Drwy newid yr hyn sydd yn ein llyfrau ymarfer neu ein gwerslyfrau i ffurf wahanol, rydyn ni'n rhoi hwb i'n hymenydd i weithredu – rydyn ni'n dechrau meddwl am ffyrdd newydd o gyflwyno a threulio'r wybodaeth ac yn dechrau dysgu.

Ffyrdd o newid pethau:

- Diagramau
- Lluniau gyda labeli
- Llinellau amser
- Mapiau Meddwl
- Siartiau a Siartiau Llif (ar gyfer prosesau)
- Recordio Llais (leithoedd)
- Cardiau Amlinellol
- Lliwiau ac Uwcholeuo
- Mnemonics

Rydym yn gweithio orau pan fyddwn yn wynebu **her**. Heriwch eich hun i roi trefn ar bwnc sy'n anodd i chi. A fydd cymryd agwedd newydd a'i droi'n siart, diagram neu'n fap meddwl yn helpu?

Gofynnwch i rywun eich profi ar ôl i chi ddysgu rhywbeth newydd.

SYNIAD Da: Credwch ynoch chi'ch hun - GALLWCH ei wneud

Hunanofal

Mae ymlacio yn bwysig i'ch helpu roi'r gorau i deimlo pwysau profion a mynd dan straen.

Chwiliwch am dechneg syml sy'n gweithio i chi ac ymarferwch ei defnyddio pan fyddwch dan straen.

Beth am.....:

- Digon o gwsg
- Bwyta'n iach
- Yfed digon o ddwr
- Bath cynnes
- Cadw'n heini
- Mwynhau anifail anwes
- Dychmygu'ch eich hun yn pasio'r prawf
- Anadlu dwfn
- Myfyrio
- Mynd am dro
- Gofyn i rywun i dylino'ch pen
- loga
- Ymgolli mewn cerddoriaeth feddal
- Cyfyngu eich defnydd o rwydweithiau cymdeithasol
- Gweld neu siarad gyda ffrindiau

SYNIAD DA: Bwydwch eich ymennydd! Mae ffrwythau ffres, dŵr, pysgod a llysiau yn rhoi pŵer i chi yn yr ymennydd.

Rhowch y cyfle gorau i chi eich hun trwy baratoi'n effeithiol!

Rhestr Ddarllen Yr Adran Saesneg - Blwyddyn 7 - 9

The Snow Spider - Jenny Nimmo
The Hobbit - J. R. R. Tolkien
Girls in Love - Jacqueline Wilson
The Fire Eaters - David Almond
Clay - David Almond
Fat Boy Swim - Catherine Forde
Fallen Angels - Walter Dean Myers
Discworld: Monstrous Regiment - Terry Pratchett
Dizzy - Cathy Cassidy
The Diary of a Young Girl - Anne Frank
Darkhenge - Catherine Fisher
Corbenic - Catherine Fisher
Holes - Louis Sachar
Millions - Frank Cottrell Boyce
The Dark Ground - Gillian Cross
Wolf - Gillian Cross
Cold Comfort Farm - Stella Gibbons
Refugee Boy - Benjamin Zephaniah
Confessions of a Teenage Drama Queen - Dyan Sheldon
The Catcher in the Rye - J. D. Salinger
Cat Among the Pigeons - Agatha Christie
Boy2Girl - Terence Blacker
The Boy in the Striped Pyjamas - John Boyne
Witch Child - Celia Rees
The Secret Diary of Adrian Mole 13³/₄ - Sue Townsend
Rhymes With witches - Lauren Myracle
Raven's Gate - Anthony Horowitz
Rebecca - Daphne du Maurier
Private Peaceful - Michael Morpurgo
Empire of the Sun - J. G. Ballard
The Owl Service - Alan Garner
"Percy Jackson and the Lightning Thief" - Rick Riordan
"Percy Jackson and the Sea of Monsters" - Rick Riordan
"Noughts and Crosses" - M. Blackman
"The Boy in the Dress" - David Walliams
"The Book of Dust" - Phillip Pullman
"Mind the Gap" - Phil Earle
"Geek Girl" - Holly Smale
"Orangeboy" - Patrice Lawrence
"Charlie and the Chocolate Factory" - Roald Dahl
"Kensuke's Kingdom" - Michael Morpurgo

Trilogies

The Lord of the Rings (Trilogy) - J. R. R. Tolkien
Cirque Du Freak - Darren Shan
The Alex Ryder series - Anthony Horowitz
His Dark Materials (Trilogy) - Phillip Pullman
The Harry Potter series - J. K. Rowling
A Series of Unfortunate Events - Lemony Snicket
The PrincessDiary series - Meg Cabot
The Dark is Rising series - Susan Cooper
The Earthsea Quartet - Ursula Le Guin
The Diary of a Chav - Grace Dent
The Dragonriders of Pern - Anne McCaffrey
The Inheritance trilogy - Christopher Paolini

Adran y Gymraeg Rhestr Ddarllen Blwyddyn 7

Gareth William Jones

Dau Ddewis

Siom, Syndod a Sws

Triciau, Taclau a Thaith

Tân ar Groen

Ffrainc Amdani!

Gwisgo'r Crys Coch

Jeff Kinney (addaswyd gan Owain Sion)

Dyddiadur Dripsyn: Y Brawd Mawr

Dyddiadur Dripsyn: Syniad Dwl Dad

Dyddiadur Dripsyn: Haf Braf

Dyddiadur Dripsyn : Poenau Prifio

Dyddiadur Dripsyn: Storm Eira

Dyddiadur Dripsyn: Y Gwsberan

Dyddiadur Dripsyn: Hen Dro!

David Walliams

Rhyw Ddrwg yn y Caws (addaswyd gan
Mared Llwyd)

Plant Gwaetha'r Byd (addaswyd gan
Manon Steffan Ros)

Dad Drwg (addaswyd gan Dewi Wynn
Williams)

Gerard Siggins

(addaswyd gan Gwenno Hughes)

Ysbryd Rygbi

Rhyfelwr Rygbi

Gary Paulsen

Y Llong Drysor

Yr Arth Grisli

T. Llew Jones

Y Ffordd Beryglus

Un Noson Dywyll

Y Môr yn eu Gwaed

Modrwy Aur y Bwda

Y Gelyn ar y Trên

Ofnadwy Nos

Y Merlyn Du

Tân ar y Comin

Dirgelwch yr Ogof

Trysor Plasywernen

Cyfres Academi Pêl-droed – Tom Palmer
(addaswyd gan Mari George)

Gyda'n gilydd

Taro Nôl

Dim Chwarae

Eraill

United – Eirug Wyn

Sgwbidw Aur – Caryl Lewis

Brwydr y Brodyr – Myrddin ap Dafydd

Boz a Sleimi – Mari Williams

Y Fawr a'r Fach: Straeon o'r Rhondda –
Sion T. Owen

Y Planhigyn – Mihangel Morgan

Gethin Nyth Brân – Gareth Evans

Cwpan y Byd Rwsia 2018 –

Dylan Ebenezer

Harri Potter a Maen yr Athronydd –

J. K. Rowling (addaswyd gan Emily Huws)

Merlyn y Nos – Gwen Redvers Jones

Noson y Llygaid Llacher – Sonia Edwards

Tom – Cynan Llwyd

Jac – Guto Dafydd

Llwyth – Bethan Gwanas

Pen Dafad – Bethan Gwanas

Adran y Gymraeg Rhestr Ddarllen Blwyddyn 8

Cyfres Whap!

O Ongl Arall – Martyn Geraint
hlo brian!:) – Meleri Wyn James

Manon Steffan Ros

Fi a Joe Allen
Trwy'r Darlun
Trwy'r Tonnau
Bwystfilod a Bwganod
Pluen

Elgan Philip Davies

Dylan Rees: Allan o'i Gynefin
Dylan Rees: Ei Fywyd ar Chwâl
Dylan Rees: Gwaed ar ei Ddwylo

T. Llew Jones

Un Noson Dywyll
Y Môr yn eu Gwaed
Modrwy Aur y Bwda
Y Gelyn ar y Trên
Ofnadwy Nos
Y Merlyn Du
Tân ar y Comin
Dirgelwch yr Ogof
Trysor Plasywernen
Y Ffordd Beryglus
Ble Mae John Iorc?
Ynys y Trysor

Cyfres Soela – Zoe Sugg (addaswyd gan

Eiry Miles)

Merch Ar-lein
Merch Ar-lein ar Daith

Anthony Horowitz (addaswyd gan Tudur Dylan Jones a Mari George)

Ofn
Bwthyn Tro
Bws y Nos
Camera Creulon
Llosgi
Y Ffôn yn Marw

Cyfres Aleds Rider – Anthony Horowitz (addaswyd gan Grey Evans)

Pic Blanc
Traeth Sgerbwd
Cyrch Eryr

Bethan Gwanas

Gwyliaid
Llwyth
Ceri Grafu

Eraill

Llestri'r Dylluan - Alan Garner
Blwch yr Ysbryd – Catherine Fisher
(addaswyd gan Gwen Redvers Jones)
Eilian a'r Eryr – Euron Griffith
Y Bachgen Mewn Pyjamas – John Boyne
(addaswyd gan Emily Huws)
Y Cwestiwn Mawr – Meinir Pierce Jones
Gethin Nyth Brân – Gareth Evans
Y Fawr a'r Fach: Straeon o'r Rhondda –
Sion T. Owen
Sgwbidw Aur – Caryl Lewis
Ca Va Safana – Cathryn Gwynn
Powdwr Rhech – Eirug Wyn
Ddoe yn Ôl – Menna Cravos
Isio Bet? – Bedwyr Rees

Adran y Gymraeg Rhestr Ddarllen Blwyddyn 9

Cyfres "Fy Hanes i ..."

Y Blits - Eigra Lewis Roberts (addas.)
Y Streic - Eigra Lewis Roberts
Mordaith ar y Titanic - Eigra Lewis Roberts (addas.)
Gwas y Stabl - Mair Wynn Hughes
Merch y Felin - Meinir Wyn Edwards (addas.)
Yr Arwisgo - Sonia Edwards

Cyfres Mellt

Eilian a'r Eryr – Euron Griffith
Pedwar – Lleucu Roberts
Rhaffu Celwyddau – Gwenno Hughes
Hwddi – Gareth F. Williams
Nico – Leusa Fflur Williams
Llwyth – Bethan Gwanas

Bethan Gwanas

Llinyn Trôns
Gwylliaid
Ceri Grafu
Efa
Pen Dafad
Sgôr

Gwen Lasarus

Sgribls Hogan Flêr
Snogs a Sgribls Hogan Flêr
Swshi, Snogs a Sgribls Hogan Flêr

Bedwyr Rees

Sbinia
Jibar
Isio Bet?

Cyfres Afalau Du

Tag
Tair ar Ddeg
Pa Ddewis
Tŷ Dial
Ysgol Jacob
Milwr Bychan

Angharad Devonald

Graffiti
Rebel

Eraill

Mewn Limbo – Gwyneth Glyn
Iawn Boi! – Caryl Lewis
Alffi – Mared Lewis
Asiant A – Anni Llŷn
Jac – Guto Dafydd
Pen yr Enfys – Leusa Fflur Llewelyn
Wel, Gymru Fach! – Lleucu Roberts
Angel Pen Ffordd – Sonia Edwards
Pentrenadredd – Gerrard Morgan
Tebyg at ei Debyg? - Delyth George
Pren a Chansen – Myrddin ap Dafydd
Y Fawr a'r Fach: Straeon o'r Rhondda – Sion T. Owen
Gethin Nyth Brân – Gareth Evans
Cwpan y Byd Rwsia 2018 – Dylan Ebenezer
Y Bachgen Mewn Pyjamas – John Boyne (addaswyd gan Emily Huws)
Boz a Sleimi – Mari Williams

Cymorth Llythrennedd

Clwstwr Ysgol Gyfun Cwm Rhondda

Y Gôd Gywiro

• Gwall **treiglo**

• Gwall **sillafu**

X³

• Cywirwch yng nghefn eich llyfrau

X

• Gwall **atalnodi**

• Brawddeg chwithig (angen ail-drefnu)

P.N

• Paragraff newydd

S

• Gair/idiom **Saesneg**

T

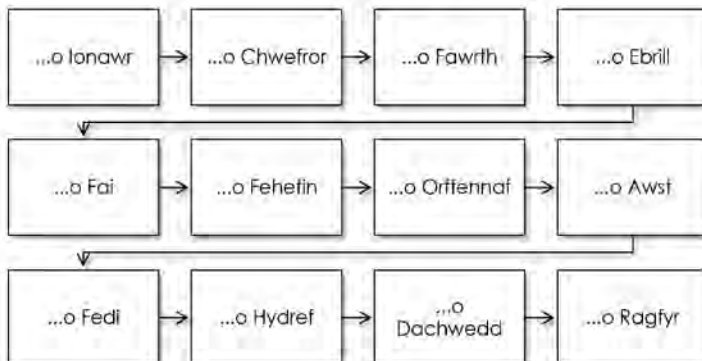
• Angen **tanlinellu**

D

• Angen ysgrifennu'r **dyddiad yn llawn**

Trefnolion

1. Y cyntaf	2. Yr ail	3. Y trydydd	4. Y pedwerydd	5. Y pumed
6. Y chweched	7. Y seithfed	8. Yr wythfed	9. Y nawfed	10. Y degfed
11. Yr unfed ar ddeg	12. Y deuddegfed	13. Y trydydd ar ddeg	14. Y pedwerydd ar ddeg	15. Y pymthegfed
16. Yr unfed ar bymtheg	17. Yr ail ar bymtheg	18. Y deunawfed	19. Y pedwerydd ar bymtheg	20. Yr ugeinfed
21. Yr unfed ar hugain	22. Yr ail ar hugain	23. Y trydydd ar hugain	24. Y pedwerydd ar hugain	25. Y pumed ar hugain
26. Y chweched ar hugain	27. Y seithfed ar hugain	28. Yr wythfed ar hugain	29. Y nawfed ar hugain	30. Y degfed ar hugain
31. Yr unfed ar ddeg ar hugain				

Atalnodi

N

• Prif lythyren ar **ddechrau brawddeg, enw person, lle, gwlad, iaith, enw mis, dyddiau'r wythnos**

.

• **Atalnod llawn** ar ddiwedd brawddeg

?

• **Gofynnod/marc cwestiwn** ar ôl cwestiwn **e.e Pam?**

!

• **Ebychnod** er mwyn pwysleisio/dangos emosiwn **e.e Waw!**

'

• **Collnod** i ddangos bod llythyren ar goll **e.e Mae + yr = Mae'r**

,

• **Atalnod/coma** ar gyfer seibiant fer mewn brawddeg neu wrth restru

|| ||

• **Dyfynodau** i ddangos bod rhywun yn siarad (Rhaid dechrau llinell newydd ar gyfer siaradwr newydd)

Arddodiaid

Geiriau bach pwysig yw'r **arddodiaid**, sy'n dangos lleoliad neu'r berthynas rhwng gair (e.e berf) ac enw/thagenw.

am

ar

at

gan

heb

i

o

dan

dros

drwy

wrth

hyd

Mae **TREIGLAD MEDDAL** yn dilyn yr arddodiaid

e.e Es i am **f**wyd i Nando's.

Y Tabl Treiglo

	Meddal	Trwynol	Llaes
c	g	ngh	ch
p	b	mh	ph
t	d	nh	th
g	/	ng	
b	f	m	
d	dd	n	
ll	l		
m	f		
rh	r		

Termau Iaith

Term	Ystyr	Enghraifft
Enw	Gair er mwyn i ni allu adnabod rhywbeth	cof, pensil, llyfr
Enw benywaidd	merch – yn y geiriadur ceir eb neu nf ar ôl y gair	merch, cath, cadair
Enw gwrywaidd	bachgen – yn y geiriadur ceir eg neu nm ar ôl y gair	bachgen, drws, bwrdd
Enw priod	enw gyda phrif lythyren	Cymru, Tesco, Dafydd
Enw lluosog	enw i fwy nag un peth	merched, ysgolion, llyfrau
Berf	Gair sy'n dangos yr hyn sy'n cael ei wneud, gan bwy a phryd	canais i, dawnsiodd hi, gwelaf y dyn
Berfenw	Gair sy'n dangos yr hyn sy'n cael ei wneud yn unig	canu, dawnsio, gweld
Ansoddair	Gair sy'n disgrifio enw	hapus, swrillyd, enfawr
Rhagenw (blaen)	Gair sy'n cael ei ddefnyddio yn lle enw	fy, dy, ei, ein, eich, eu
Arddodiad	Dangos lleoliad neu'r berthynas rhwng gair (e.e berf) ac enw/rhagenw	am, ar, at, gan, heb, i, o, dan, dros, drwy, wrth, hyd
Llafariaid	vowels yn Saesneg – ond sylwch, mae w + y yn llafariaid hefyd	a, e, i, o, u, w, y
Cytseinlaid	Pob llythyren arall yn yr wyddor	b, c, d, dd...
Y Fannod	the yn Saesneg	y, yr, 'r
Cysylltair	Gair sy'n cysylltu geiriau eraill	a, ac
'Yn' Traethiadol	is yn Saesneg	yn mynd, yn fawr, yn cerdded
'Yn' Arddodiad	in yn Saesneg	Yng Nghymru, yn yr ystafell

Yr Wyddor

a	b	c	ch	d
dd	e	f	ff	g
ng	h	i	j	l
ll	m	n	o	p
ph	r	rh	s	t
th	u	w	y	

Mae'n bwysig cofio mai **un** llythyren yw:

ch - dd - ff - ng - ll - ph - rh - th

Bocsys tywyll =
llafariad

Cofiwch fod 'h' yn
llafariad weithiau

Rhagenwau

FY - Rhagenw blaen - person cyntaf - unigol - FI	
Treigladd trwynol	fy ngh artref i

DY - Rhagenw blaen - ail berson - unigol - TI	
Treigladd meddal	dy b ensil di

EI - Rhagenw blaen - trydydd person - unigol - gwrywaidd - E/FE	
Treigladd meddal	ei d rowsus e

EI - Rhagenw blaen - trydydd person - unigol - benywaidd - HI	
Treigladd llaes	ei th rowsus hi

NI - Rhagenw blaen - person cyntaf - lluosog - NI	
Dim treigladd (+ ychwanegu 'h' ymwithiol)	ein h ysgol ni

EICH - Rhagenw blaen - ail berson - lluosog - CHI	
Dim treigladd	eich rhieni chi

EU - Rhagenw blaen - trydydd person - lluosog - NHW	
Dim treigladd (+ ychwanegu 'h' ymwithiol)	eu h afalau nhw

Y ferf 'BOD' - Y Presennol

Gadarnhaol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Rydw i	Rydyn ni
2 - ti/chi	Rwyf ti	Rydych chi
3 e/hi/nhw	Mae e/Mae hi	Maen nhw

Negyddol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Dydw i ddim	Dydyn ni ddim
2 - ti/chi	Dwyf ti ddim	Dydych chi ddim
3 e/hi/nhw	Dydy e ddim/ Dydy hi ddim	Dydyn nhw ddim

Gofynnol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Ydw i....?	Ydyn ni....?
2 - ti/chi	Wyt ti....?	Ydych chi....?
3 e/hi/nhw	Ydy e....?/ Ydy hi....?	Ydyn nhw....?

Y ferf 'BOD' - Yr Amherffraith

Gadarnhaol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Roeddwn i	Roedden ni
2 - ti/chi	Roeddet ti	Roeddech chi
3 e/hi/nhw	Roedd e/Roedd hi	Roedden nhw

Negyddol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Doeddwn i ddim	Doedden ni ddim
2 - ti/chi	Doeddet ti ddim	Doeddech chi ddim
3 e/hi/nhw	Doedd e ddim/ Doedd hi ddim	Doedden nhw ddim

Gofynnol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Oeddwn i....?	Oedden ni.....?
2 - ti/chi	Oeddet ti....?	Oeddech chi.....?
3 e/hi/nhw	Oedd e....?/ Oedd hi....?	Oedden nhw....?

Y ferf 'BOD' - Y Dyfodol

Gadarnhaol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Bydda' i	Byddwn ni
2 - ti/chi	Byddi di	Byddwch chi
3 e/hi/nhw	Bydd e/Bydd hi	Byddan nhw

Negyddol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Fydda' i ddim	Fyddwn ni ddim
2 - ti/chi	Fyddi di ddim	Fyddwch chi ddim
3 e/hi/nhw	Fydd e ddim/ Fydd hi ddim	Fyddan nhw ddim

Gofynnol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Fydda' i....?	Fyddwn ni....?
2 - ti/chi	Fyddi di....?	Fyddwch chi....?
3 e/hi/nhw	Fydd e....?/ Fydd hi....?	Fyddan nhw....?

Y ferf 'BOD' - Yr Amodol

Gadarnhaol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Byddwn i	Bydden ni
2 - ti/chi	Byddet fi	Byddech chi
3 e/hi/nhw	Byddai e/Byddai hi	Bydden nhw

Negyddol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Fyddwn i ddim	Fydden ni ddim
2 - ti/chi	Fyddet ti ddim	Fyddech chi ddim
3 e/hi/nhw	Fyddai e ddim/ Fyddai hi ddim	Fydden nhw ddim

Gofynnol

	Unigol	Lluosog
1 - fi/ni	Fyddwn i....?	Fydden ni....?
2 - ti/chi	Fyddet ti....?	Fyddech chi....?
3 e/hi/nhw	Fyddai e....?/ Fyddai hi....?	Fydden nhw....?

Berfau Cryno

Gorfennol

Pan mae rhywbeth **wedi** digwydd – **past tense** yn Saesneg

	Unigol	Lluosog
1 – fi/ni	Cerdd- AIS I	Cerdd- ON NI
2 – ti/chi	Cerdd- AIST TI	Cerdd- OCH CHI
3 e/hi/nhw	Cerdd- ODD EF/HI	Cerdd- ON NHW
Amhersonol	Cerdd- WYD	

Atreolaidd

	Mynd	Dod	Gwneud	Cael
Unigol	Es i	Des i	Gwnes i	Cefais i
	Est ti	Dest ti	Gwnest ti	Cefaist ti
	Aeth ef/hi	Daeth ef/hi	Gwnaeth ef/hi	Cafodd ef/hi
Lluosog	Aethon ni	Daethon ni	Gwnaethon ni	Cawson ni
	Aethoch chi	Daethoch chi	Gwnaethoch chi	Cawsoch chi
	Aethon nhw	Daethon nhw	Gwnaethon nhw	Cawson nhw

Prexennol

Pan mae rhywbeth **yn digwydd nawr – present tense** yn Saesneg

	Unigol	Lluosog
1 – fi/ni	Cerdd- AF I	Cerdd- WN NI
2 – ti/chi	Cerdd- I DI	Cerdd- WCH CHI
3 e/hi/nhw	Cerdd- A EF/HI	Cerdd- AN NHW
Amhersonol	Cerdd- IR	

Afreolaidd

	Mynd	Dod	Gwneud	Cael
Unigol	Af i	Dof i	Gwnaf i	Caf i
	Ei di	Doi di	Gwnel di	Cei di
	Aiff ef/hi	Daw ef/hi	Gwna ef/hi	Caiff ef/hi
Lluosog	Awn ni	Down ni	Gwnawn ni	Cawn ni
	Ewch chi	Dewch chi	Gwnewch chi	Cewch chi
	Än nhw	Dön nhw	Gwnän nhw	Cän nhw

Amherffaith

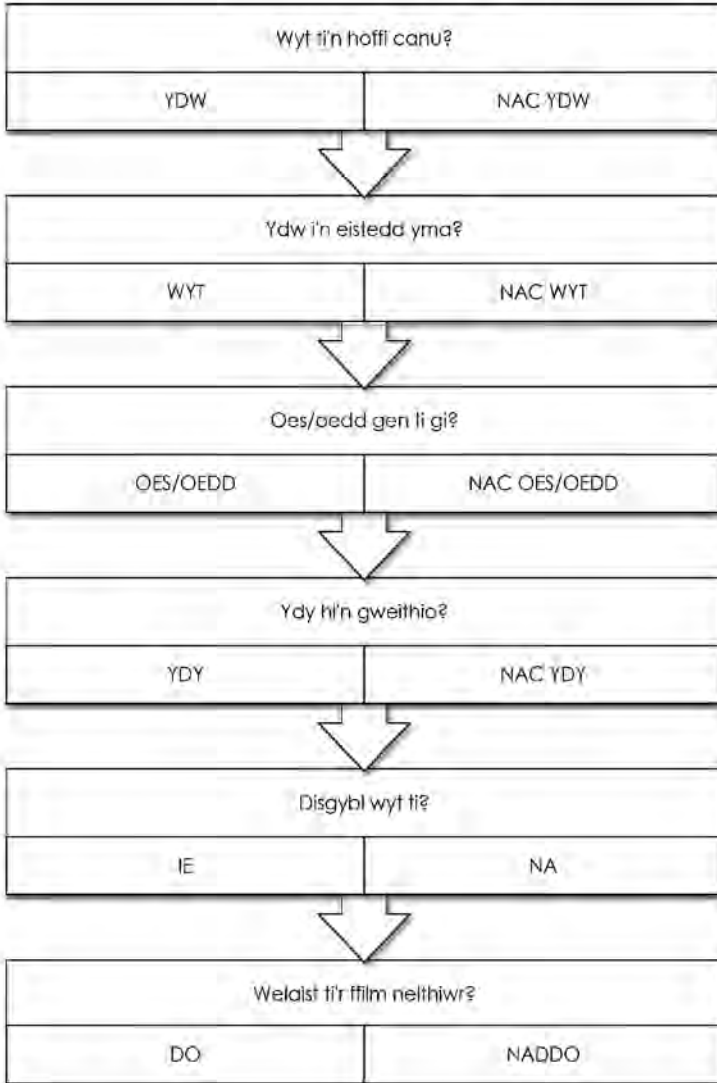
Pan nad ydych yn gwybod **yn union** pryd mae rhywbeth wedi digwydd yn y **gorffennol – imperfect tense** yn Saesneg

	Unigol	Lluosog
1 – fi/ni	Cerdd- WN I	Cerdd- EM NI
2 – ti/chi	Cerdd- IT DI	Cerdd- ECH CHI
3 e/hi/nhw	Cerdd- AI EF/HI	Cerdd- EN NHW
Âmhersonol	Cerdd- ID	

Atfreolaidd

	Mynd	Dod	Gwneud	Cael
Unigol	Awn i	Down i	Gwnawn i	Cawn i
	Ait ti	Doit ti	Gwnait ti	Caït ti
	Âi ef/ni	Dôi ef/hi	Gwnâi ef/hi	Câi ef/hi
Lluosog	Aem ni	Doem ni	Gwnaem ni	Caem ni
	Aech chi	Doech chi	Gwnaech chi	Caech chi
	Aen nhw	Doen nhw	Gwnaen nhw	Caen nhw

Yes / No yn y Gymraeg

Gwrywaidd neu fenywaidd?

1

- Mae enwau **benywaidd** unigol yn treiglo'n feddal ar ôl y fannod (y, yr + 'r) ac eithrio geiriau sy'n dechrau â **ll** neu **rh** - e.e y llygoden hon, y fraich hon
- Nid yw enwau **gwrywaidd** unigol yn treiglo ar ôl y fannod (y, yr + 'r) - e.e y bachgen hwn, y bwrdd hwn

2

- Rhwch **hwn** neu **hon** ar ôl yr enw
- **benywaidd** - y goes hon, y gyfrinach hon, y gymwynas hon
- **gwrywaidd** - y llyfr hwn, y rhosyn hwn, y cyfrifiadur hwn

3

- Rhwch **dau** neu **ddwy** cyn yr enw
- **benywaidd** - dwy ferch, dwy amlen, dwy goeden, dwy ysgrifenyddes
- **gwrywaidd** - dau fachgen, dau beirianl, dau wasanaeth
- (Cofiwch - mae dau/dwy yn achosi treiglâd meddal)

4

- Mae **ansoddeiriau** (geiriau sy'n disgrifio) yn treiglo'n feddal ar ôl enwau **benywaidd** unigol - e.e y gath **ddu**, y ferch **lwyd**, y adynes **berf**

5

- Fel arfer, mae **-yn** yn derfyniad (*ending*) **gwrywaidd** - e.e gwenyn, menyf, mochyn, pysgodyn, gorchymyn, aderyn, bachyn, blodyn
- Ond, mae **telyn** yn **fenywaidd**

6

- Fel arfer, mae **-en** yn derfyniad (*ending*) **benywaidd** - amlen, taflen, amserlen, coeden, taenlen, cragen, cenfigen, cwningen, dogfen, lloeren
- Ond, mae **bachgen** yn **wrywaidd**

Cyfieithu'n anghywir

Can I have...?

Ga i cael...?

Ga i...?

I have...

Dw i'n cael...

Mae gen i...

Too much...

Rhy gormod...

Gormod...

Find out...

Ffeindio mas...

Darganfod...

At the end of the day...

Ar ddiwedd y dydd...

Yn y pen draw...

Turn off the light...

Troi'r golau bant...

Diffodd y golau...

Anyway...

Unrhyw ffordd...

Fodd bynnag...

Give up...

Rhoi lan...

Rhoi'r gorau iddi...

Make my mind up...

Gwneud fy meddwl tyny...

Penderfynu...

Ydw i wedi cofio...?

1

- I ddefnyddio geirfa **Gymraeg** yn unig

2

- I ddefnyddio **Geiriadur/Ap Geiriaduron** i wirio fy sillafu

3

- I ddefnyddio **prif lythyren** ar ddechrau pob brawddeg a rhoi **atalnod llawn** ar y diwedd

4

- I **baragraffu** fy ngwaith yn drefnus.

5

- I wirio'r **Mat laith** i gywiro'r gwallau cyffredin yn fy ngwaith

6

- I ddarllen fy ngwaith yn ofalus a sicrhau ei fod yn **daclus, trefnus** a **chylawn** cyn ei gyflwyno

Cymorth Rhifedd

Clwstwr Ysgol Gyfun Cwm Rhondda

PELLTER, AMSER A BUANEDD

$$\text{Pellter} = \text{Amser} \times \text{Buanedd}$$

$$\text{Amser} = \frac{\text{Pellter}}{\text{Buanedd}}$$

$$\text{Buanedd} = \frac{\text{Pellter}}{\text{Amser}}$$

Mae tren yn teithio ar fuanedd cyfartalog o 55 m.y.a. am gyfnod o dair awr a 30 munud. Pa mor bell fydd y tren wedi teithio yn y cyfnod yma?

$$\text{Pellter} = \text{Amser} \times \text{Buanedd}$$

$$P = 3.5 \times 55$$

$$P = 192.5 \text{ milltir}$$

1

Dros gyfnod o 2 awr a 15 munud mae car wedi teithio 108 milltir. Cyfrifwch fuanedd cyfartalog y car.

$$\text{Buanedd} = \frac{\text{Pellter}}{\text{Amser}}$$

$$B = \frac{108}{2.25}$$

$$2.25$$

$$B = 48 \text{ m.y.a}$$

2

Mae eryr yn hedfan ar fuanedd cyfartalog o 50km/a dros bellter o 87.5km. Am faint o amser oedd yr eryr yn hedfan?

$$\text{Amser} = \frac{\text{Pellter}}{\text{Buanedd}}$$

$$A = \frac{87.5}{50}$$

$$50$$

$$A = 1.75$$

$$A = 1 \text{ awr a } 45 \text{ munud}$$

3

CANRANNAU

Heb gyfrifiannell

Mae angen dysgu y canrannau isod fel ffracsiwn:

$$50\% = \frac{1}{2}$$

$$1\% = \frac{1}{100}$$

$$33\frac{1}{3}\% = \frac{1}{3}$$

$$25\% = \frac{1}{4}$$

$$10\% = \frac{1}{10}$$

$$66\frac{2}{3}\% = \frac{2}{3}$$

$$75\% = \frac{3}{4}$$

Darganfyddwch $66\frac{2}{3}\%$ o 750ml.

Rhannu gyda'r gwaelod a
lluosi gyda'r top

$$\begin{aligned} 66\frac{2}{3}\% &= \frac{2}{3} \\ \text{Felly } 750 \div 3 &= 250 \\ 250 \times 2 &= 500\text{ml} \end{aligned}$$

Darganfyddwch 30% o £56

$$\begin{aligned} 30\% &= \frac{1}{10} \times 3 = \frac{3}{10} \\ \text{Felly } 56 \div 10 &= 5.60 \\ 5.6 \times 3 &= \text{£}16.80 \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} 5.60 \\ \times 3 \\ \hline 16.80 \end{array}$$

Darganfyddwch 7% o £35

$$\begin{aligned} 7\% &= \frac{1}{100} \times 7 = \frac{7}{100} \\ \text{Felly } 35 \div 100 &= 0.35 \\ 0.35 \times 7 &= \text{£}2.45 \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} 0.35 \\ \times 7 \\ \hline 2.45 \end{array}$$

CANRANNAU

Gyda chyfrifiannell

Darganfyddwch 23% o £450

$$\begin{aligned} &= \frac{23}{100} \times 450 \\ &= 0.23 \times 450 \\ &= \text{£}103.50 \end{aligned}$$

1

Cynnyddwch £350 gan 17.5%

$$\begin{aligned} \text{Cynyddu} &= 17.5\% \text{ o } \text{£}350 \\ &= \frac{17.5}{100} \times 350 \\ &= \text{£}61.25 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Pris Newydd} &= 350 + 61.25 \\ &= \text{£}411.25 \end{aligned}$$

2

Mynegwch £25 fel canran o £40

$$\begin{aligned} \frac{25}{40} \times 100 &= 0.625 \\ &= 62.5\% \end{aligned}$$

3

Lluosi Hir

Dulliau Gwahanol

e.e. 25×48

Yn gyntaf lluosir 25 gyda'r 8.

$$\begin{array}{r} 25 \\ \times 48 \\ \hline 200 \\ \end{array}$$

Yna lluosir 25 gyda'r 40.

$$\begin{array}{r} +1000 \\ \hline 1200 \end{array}$$

$48 \times 10 = 480$ Torri 25 i fod yn 10, 10 a 5 a gwneud tri swm llusoi.
 $48 \times 10 = 480$
 $48 \times 5 = 240$ Yna adio'r tri ateb gyda'i gilydd.
1200

20	5		
$20 \times 40 = 800$	$5 \times 40 = 200$	40	
$20 \times 8 = 160$	$5 \times 8 = 40$	8	

$$\begin{array}{r} 800 \\ 200 \\ 160 \\ + 40 \\ \hline 1200 \end{array}$$

	2	5	
1	0	2	4
2	1	4	8
0	0		

YGCR/SH/2014

AMCANGYFRIF

Brasamcanu

Amcangyfrifwch werth 32×85

$$\approx 30 \times 90$$

$$= 2700$$

TUA

Amcangyfrifwch werth $\frac{34 \times 790}{42}$

$$\approx \frac{30 \times 800}{40}$$

$$= \frac{24000}{40}$$

$$= \frac{2400\cancel{0}}{4\cancel{0}}$$

$$= 600$$

Amcangyfrifwch werth $\frac{154 \times 32.1}{0.19}$

$$\approx \frac{200 \times 30}{0.2}$$

$$= \frac{6000}{0.2}$$

$$= \frac{60000}{2}$$

$$= 30000$$

Rhaid lluosu y gwaelod gyda 10 felly rydym yn gwneud yr un peth i'r top.

COFIWCH

Pan rydych yn amcangyfrif mae angen i chi dalgrynnu eich ateb i 1 ffigur ystyrlon.

SIARTIAU CYLCH

Lluniwch siart cylch i gynrychioli'r data hyn.

Y prif nwyon sy'n gyfrifol am gynhesu byd-eang	%
Carbon deuocsid	72
Methan	10
Ocsid nitraidd	5
Clorofflorocarbon (CFC)	13

Cyfrifo cyfanswm canran y nwyon sy'n gyfrifol am gynhesu byd-eang.

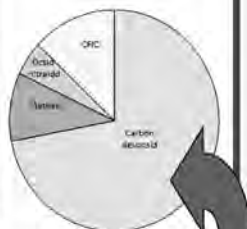
$$72 + 10 + 5 + 13 = 100$$

I lunio'r siart cylch, rhaid cyfrifo'r ongl ar gyfer pob sector o'r cylch.

Felly, yr ongl ar gyfer 1% o nwyon yw $360^\circ \div 100 = 3.6^\circ$.

Mae'r tabl isod yn dangos sut i gyfrifo pob ongl ar gyfer y siart cylch.

Y prif nwyon sy'n gyfrifol am gynhesu byd-eang	Cyfrifiad	Ongl
Carbon deuocsid	$72 \times 3.6^\circ =$	259.2°
Methan	$10 \times 3.6^\circ =$	36°
Ocsid nitraidd	$5 \times 3.6^\circ =$	18°
Clorofflorocarbon (CFC)	$13 \times 3.6^\circ =$	46.8°

Wrth lunio'r sectorau, rhaid mesur yr onglau'n fanwl gywir. Rhaid sicrhau hefyd fod y sector nesaf yn dechrau lle mae'r un blaenorol yn gorffen.

ONGLAU

Mathau Arbennig

Ongl Lem
Llai na 90°

Ongl Sgwâr
Union 90°

Ongl Aflem

*Mwy na 90° , ond
llai na 180°*

Ongl Atblyg
*Mwy na 180° , ond
llai na 360°*

Linell Syth
Union 180°

Troad Llawn
Union 360°

YGCR/SH/2014

CYFARTALEDDAU

3 Math: Modd, Cymedr a Chanolrif

Modd = Gwerth mwyaf poblogaidd

Canolrif = Rhif yn y canol (pan mewn trefn)

Cymedr = Swm y gwerthoedd

Nifer o werthoedd

{12, 13, 15, 15, 17}

Modd = 15

Amrediad = $17 - 12 = 5$

Canolrif = 15

Cymedr = $12+13+15+15+17 = 14.4$

5

1

{7, -1, 2, -3, 2, -3, -2, 4}

{-3, -3, -2, -1, 2, 2, 4, 7}

Modd = -3 a 2

Canolrif = $-1 + 2 = 0.5$

Amrediad = $7 - (-3) = 10$

2

Cymedr = $7 + -1 + 2 + -3 + 2 + -3 + -2 + 4 = 0.75$

8

2

Nid yw Amrediad yn gyfartaledd: mae yn mesur lled.

Amrediad = gwerth mwyaf - gwerth lleiaf

YGCR/SH/2014

RHEOLAU RHANNU

Mae rhif yn rhanadwy os oes modd ei rannu yn hafal
gyda dim gweddill.

Mae rhif yn rhanadwy gyda:

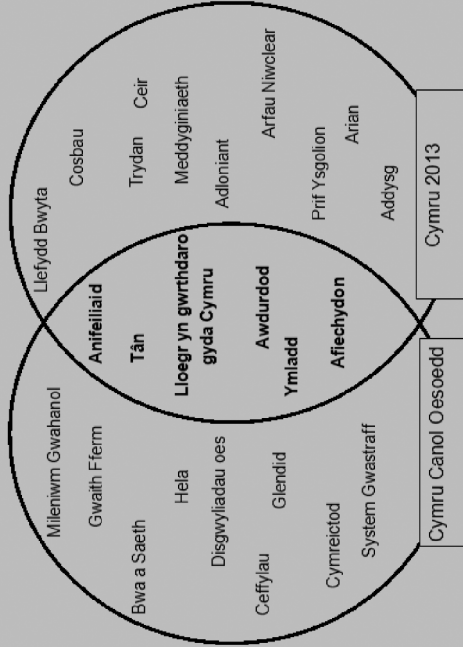
2	OS YW	Y digid olaf yn eilrif
3	OS YW	Swm y digidau yn rhanadwy â 3
4	OS YW	Y ddau ddigid olaf yn ffurfio rhif sydd yn rhanadwy â 4
5	OS YW	Y digid olaf yn 0 neu 5
6	OS YW	Y RHIF YN RHANADWY CYDA ? A ?
7	OS YW	Swm dwbl y digid olaf wedi ei dynnu o weddill y rhif yn rhoi ateb sydd yn rhanadwy gyda 7 (gan gynnwys 0)
8	OS YW	Y tri digid olaf yn ffurfio rhif sydd yn rhanadwy â 8
9	OS YW	Swm yr holl ddigidau yn rhandwy â 9
10	OS YW	Y DIGID OLAF YN 0

YGCR/SH/2014

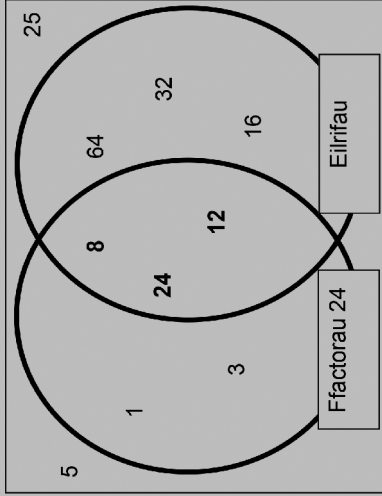
Diagramau Venn

Sut oedd Cymru yr Oesoedd Canol yn wahanol i heddiw?

Dosbarthwch y rhifau canlynol i'r rhan cywir o'r cylichoeidd:-

1, 3, 5, 8, 12, 16, 24, 25, 32, 64

Mae diagram venn yn dangos pethau sydd yn wahanol am ddau beth a pethau sydd yr un peth.

Mae'r pethau sydd yr un peth ar gyfer y ddau ran yn cael ei gofnodi yn y canol lle mae y ddau gylch yn gorgyffwrdd.

YGC/SH/2014

Trefnydd Personol

Wythnos /

<i>Pwnc / Subject</i>	<i>Gwaith Cartref / Homework</i>	<i>Erbyn/ Due</i>

Sylwadau tiwtor/athro

<i>Pwyntiau Clod Wythnosol</i>		<i>Presenoldeb/Attendance</i>										$\frac{\quad}{10}$	%
		<i>Llun/Mon</i>		<i>Maw/Tues</i>		<i>Mer/Wed</i>		<i>Iau/Thurs</i>		<i>Gwen/Fri</i>			
<i>Pwyntiau Ymddygiad</i>		Targedau											
<i>Sgôr hyd yn hyn</i>													
<i>Llofnod Rhiant/Gwarcheidwad Parent/Guardian's signature</i>													
<i>Llofnod Tiwtor Dosbarth Form Tutor's signature</i>													

Wythnos /

<i>Pwnc / Subject</i>	<i>Gwaith Cartref / Homework</i>	<i>Erbyn/ Due</i>

Sylwadau tiwtor/athro

<i>Pwyntiau Clod Wythnosol</i>		<i>Presenoldeb/Attendance</i>										$\frac{\quad}{10}$	%
		<i>Llun/Mon</i>		<i>Maw/Tues</i>		<i>Mer/Wed</i>		<i>Iau/Thurs</i>		<i>Gwen/Fri</i>			
<i>Pwyntiau Ymddygiad</i>		Targedau											
<i>Sgôr hyd yn hyn</i>													
<i>Llofnod Rhiant/Gwarcheidwad Parent/Guardian's signature</i>													
<i>Llofnod Tiwtor Dosbarth Form Tutor's signature</i>													

Wythnos /

<i>Pwnc / Subject</i>	<i>Gwaith Cartref / Homework</i>	<i>Erbyn/ Due</i>

Sylwadau tiwtor/athro

<i>Pwyntiau Clod Wythnosol</i>		<i>Presenoldeb/Attendance</i>										$\frac{\quad}{10}$	%
		<i>Llun/Mon</i>		<i>Maw/Tues</i>		<i>Mer/Wed</i>		<i>Iau/Thurs</i>		<i>Gwen/Fri</i>			
<i>Pwyntiau Ymddygiad</i>		Targedau											
<i>Sgôr hyd yn hyn</i>													
<i>Llofnod Rhiant/Gwarcheidwad Parent/Guardian's signature</i>													
<i>Llofnod Tiwtor Dosbarth Form Tutor's signature</i>													

2022-2023

SEPTEMBER / MEDI							OCTOBER / HYDREF							NOVEMBER / TACHWEDD							DECEMBER / RHAGFYR						
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
			1	2	3	4	31					1	2		1	2	3	4	5	6				1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30			24	25	26	27	28	29	30	28	29	30					26	27	28	29	30	31	

JANUARY / IONAWR							FEBRUARY / CHWEFOR							MARCH / MAWRTH							APRIL / EBRILL						
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
30	31					1			1	2	3	4	5			1	2	3	4	5						1	2
2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12	6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9
9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19	13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16
16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26	20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23
23	24	25	26	27	28	29	27	28						27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30

MAY / MAI							JUNE / MEHEFIN							JULY / GORFFENNAF							AUGUST / AWST						
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4	31					1	2		1	2	3	4	5	6
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27
29	30	31					26	27	28	29	30			24	25	26	27	28	29	30	28	29	30	31			

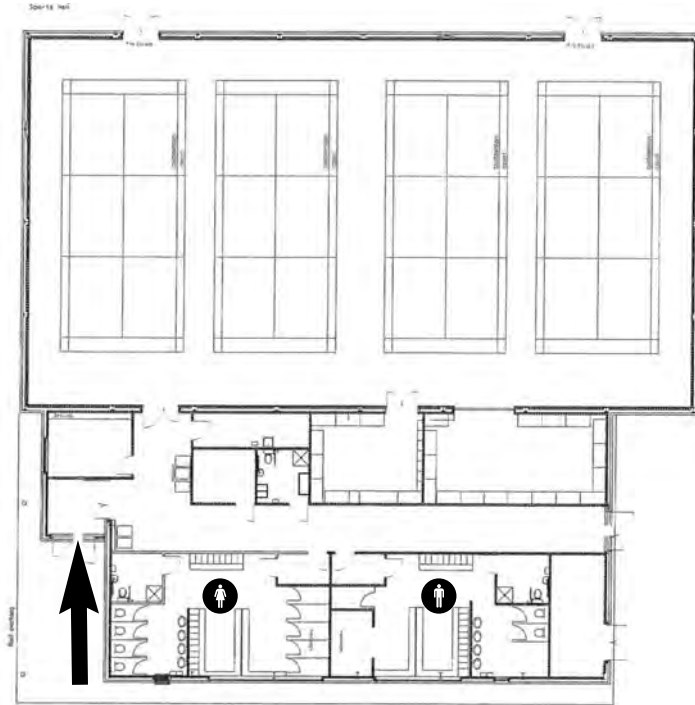
2023-2024

SEPTEMBER / MEDI							OCTOBER / HYDREF							NOVEMBER / TACHWEDD							DECEMBER / RHAGFYR						
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
				1	2	3	30	31					1		1	2	3	4	5				1	2	3		
4	5	6	7	8	9	10	2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19	11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24	16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30		23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30				25	26	27	28	29	30	31

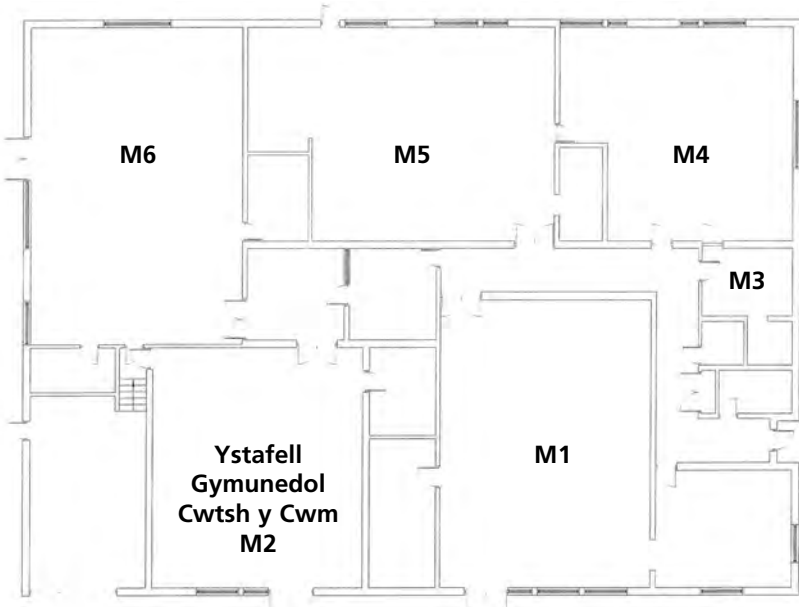
JANUARY / IONAWR							FEBRUARY / CHWEFOR							MARCH / MAWRTH							APRIL / EBRILL						
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4					1	2	3	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	18	19	20	21	22	23	24	19	20	21	22	23	24	25
29	30	31					26	27	28	29				25	26	27	28	29	30	31	29	30					

MAY / MAI							JUNE / MEHEFIN							JULY / GORFFENNAF							AUGUST / AWST						
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
		1	2	3	4	5						1	2	1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11
13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18
20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25
27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30	29	30	31					26	27	28	29	30	31	

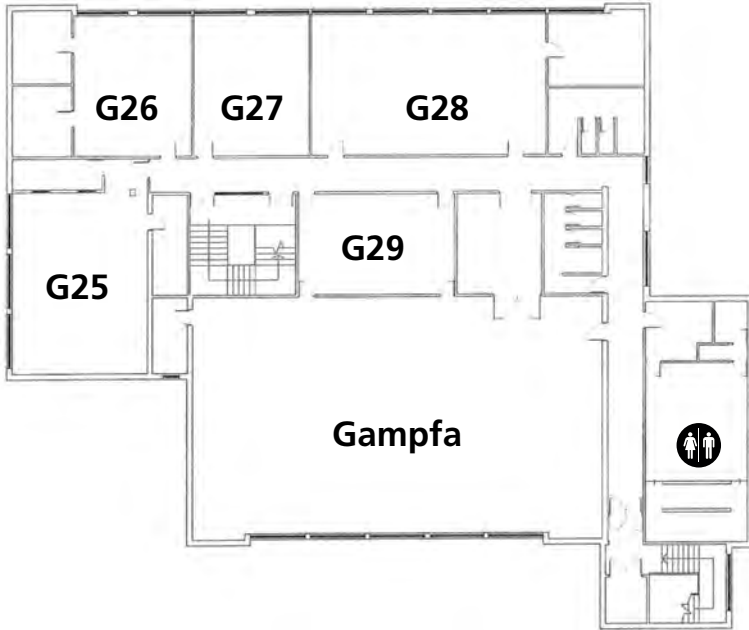
Neuadd Chwaraeon / Sports Hall

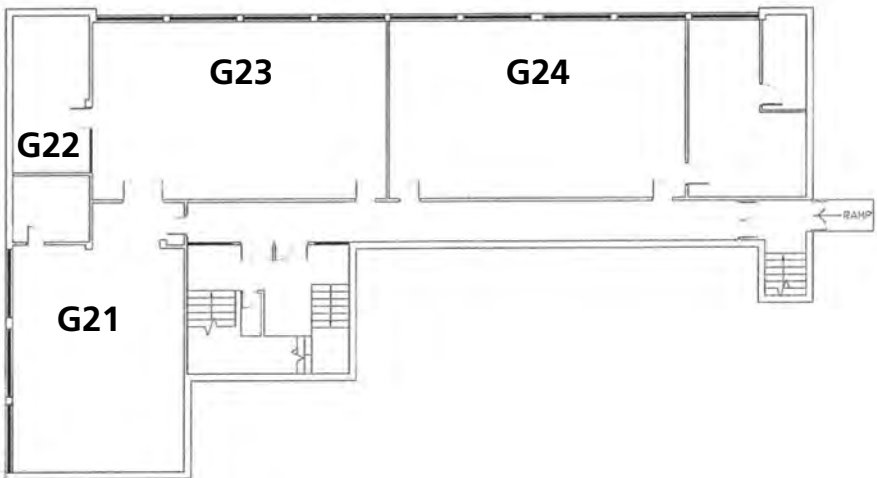
Maendy

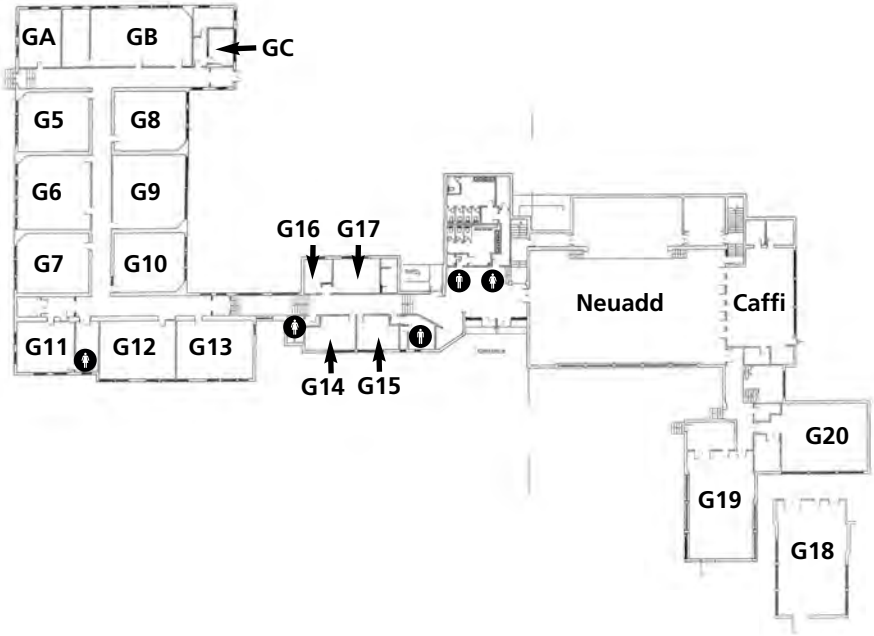
Glynrhedyn - 3ydd Llwr

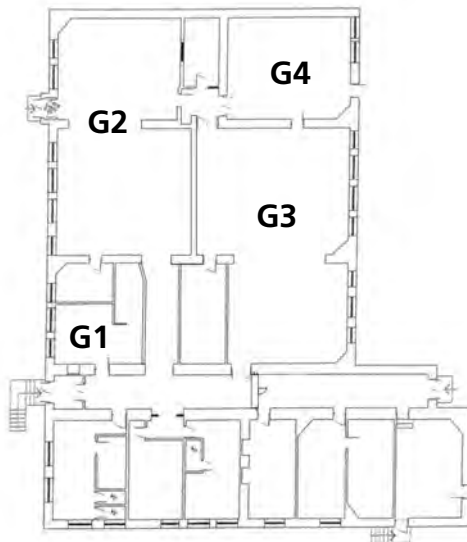
Glynrhedyn - 2il Lawr

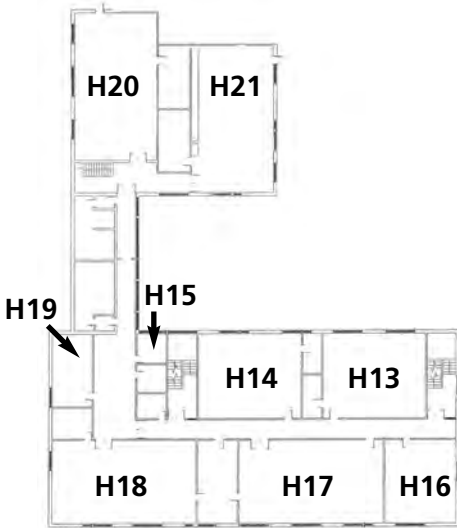
Glynrhedyn - Llawr 1af

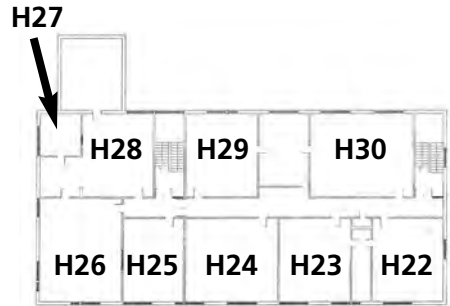
Glynrhedyn - Llawr Gwaelod

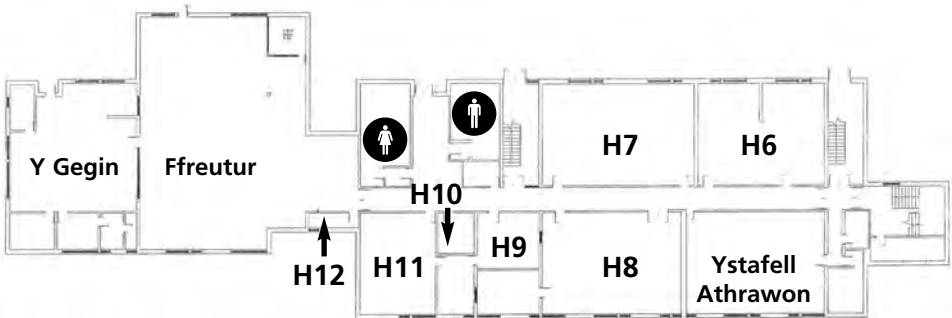
Hafod 2il Lawr

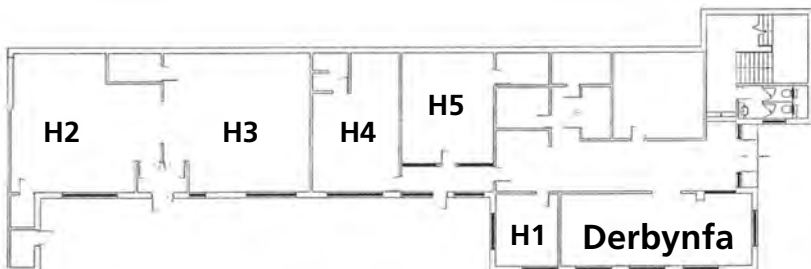
Hafod 3ydd Llwr

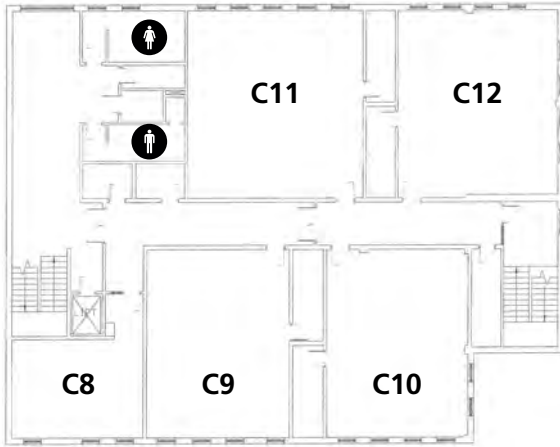
Hafod Llwr 1af

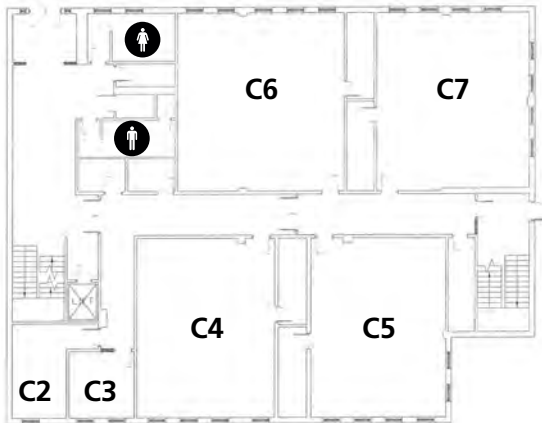
Hafod Llwr Gwaelod

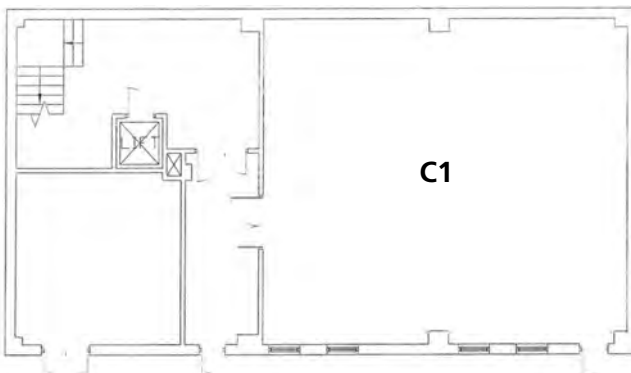
Clydach 2il Lawr

Clydach Llawr 1af

Clydach Llawr Gwaelod

Wythnos 1

<i>Gwers</i>	<i>Llun</i>	<i>Mawrth</i>	<i>Mercher</i>	<i>Iau</i>	<i>Gwener</i>
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Wythnos 2

<i>Gwers</i>	<i>Llun</i>	<i>Mawrth</i>	<i>Mercher</i>	<i>Iau</i>	<i>Gwener</i>
1					
2					
3					
4					
5					
6					